

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVI. št. 265 (13.798)

Trst, sredi, 21. novembra 1990

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Danes se bo končalo izredno zasedanje Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi

Pariška listina temelj Evrope

Po evforiji streznitev in jasne zahteve ob težkih gospodarskih problemih, ki tarejo vzhodno Evropo KVSE mora rešiti tudi vprašanje zaščite narodnih in nacionalnih manjšin - Razhajanja glede Zaliva

Rupel se ne strinja z Jovičem

Dimitrij Rupel

PARIZ — »Evropa doživlja največji preobrat v svoji povojni zgodovini. Njegov pomen je še toliko večji, ker ga uresničuje po mirni poti, po volji narodov in z močjo razuma, ne pa s silo orožja.« je poudaril predsednik predsedstva SFRJ Borisav Jović, ki je spregovoril voditeljem 34 držav, udeleženk KVSE v Parizu.

Jović je spregovoril tudi o človekovih pravicah in med drugim dejal: »Razcvet človekovih pravic in svoboščin mora biti v enaki meri dostopen vsem kategorijam prebivalstva, ne glede na nacionalne meje, kar ima še posebej pomen v okviru povezovanja. Razvoj položaja nacionalnih manjšin, ki upravičeno vznbuja vse večjo pozornost, je neločljiv segment človekovih pravic in svoboščin v celoti in merilo stanja demokracije. V Evropi, kjer živijo prepleteni različni narodi in kulture, je položaj manjšin še toliko bolj pomemben za zaupanje in sodelovanje med državami.«

Član uradne jugoslovanske delegacije na pariški konferenci o evropski varnosti in sodelovanju dr. Dimitrij Rupel se je ogradil od govora predsednika jugoslovanskega predsedstva in šefa jugoslovanske delegacije na KVSE dr. Borisava Jovića.

V izjavi francoski tiskovni agenciji AFP je Rupel izjavil, da predsednik Jović ni omenil niti enega problema, s katerimi se sooča Jugoslavija in pri tem še posebej izpostavil kršitev človekovih pravic na Kosovu. Rupel je še dejal, da je želel s slovenskimi stališči seznaniti novinarje na tiskovni konferenci, vendar mu tega, po njegovih besedah, predsednik jugoslovanskega predsedstva ni dovolil.

PARIZ — Medtem ko vsi pričakujejo današnje slavnostno sprejetje »Pariške listine«, ki bo nakazala smernice pri graditvi bodoče nove Evrope, pa je včerajšnji dan za marsikoga pomenil streznitev. Po ponedeljkovi evforiji, ki je s podpisom razorožitvenega sporazuma med obema blokoma v bistvu zaključil obdobje hladne vojne, dokončno porušil zidove in železne zavese, so včeraj prišli na dan konkretni izzivi, ki čakajo Evropo devetdesetih let.

Boj proti revščini in brezposelnosti, zaščita narave, premostitev medetničnega nerazumevanja in regionalnih napetosti so osrednje teme, ki so jih na izrednem zasedanju Konference o varnosti in sodelovanju v Evropi iznesli včerajšnji govorniki. Slavnostnim govorom Mitterranda, Busha in tudi Gorbačova so včeraj sledili realistični posegi predvsem vzhodnoevropskih voditeljev, ki skupaj z demokracijo okušajo tudi prve hude zaplete ob prehodu v tržno gospodarstvo z recesijo, brezposelnostjo in prvimi ljudskimi protesti.

Madžarski premier Jozsef Antall je zahteval, da se pospešijo procesi gospodarske integracije držav srednje in vzhodne Evrope, ker obstaja resna nevarnost, da bi nekdanjo »železno zaveso« zamenjal »gospodarski zid«, ki bi razdvajal bogate od revnih. Podobne misli je izrazil njegov poljski kolega Tadeusz Mazowiecki, ko je poudaril, da bi lahko »našo bodočnost zatemnili nevarni oblaki preteklih spopadov, če ne bomo premostili delitve med bogato in revno Evropo«.

Nemški kancler Kohl je po vsem sodeč osvojil te skrbi,

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Zaradi Pribaltika Gorbačov odpovedal sestanek s Havlom

Gorbačov ima dovolj razlogov za zaskrbljenost

(AP)

PARIZ — Tudi v novi Evropi, ki bo zrasla na ruševinah Jalte in blokovske konfrontacije, se ne bodo malim narodom, ki so jih žrtvovali na oltarju političnega pragmatizma, vremena zjasnila. Ne samo, da so na sovjetsko zahtevo prepovedali zunanji ministrom Litve, Latvije in Estonije, da bi se kot »gostje francoske delegacije« udeležili zasedanja KVSE, Mihail Gorbačov je včeraj užaljeno odpovedal sestanek s predsednikom ČSFR Havlom, ker se je ta dan prej zavzel za pribaltske republike. Za večino so bile pribaltske republike žrtev pakta Molotov-Ribbentrop, če pa jim Evropa dovoli takojšnjo osamosvojitve, bi to sprožilo podobne zahteve drugih z balkanizacijo SZ.

Bivši vodja Gladia bo tudi jutri odgovarjal pred parlamentarno komisijo za pokole

General Serravalle: V Gladiu nekateri za akcijo proti »notranjim« pomagačem

RIM — »Nekoč sem zahteval srečanje s podšefi obveščevalnih služb in področnimi vodji Gladia. Do srečanja je prišlo v okolju, ki je spominjalo na »Kafkine gradove«. Prisotnih je bilo 15 oseb in polovica od njih je zagovarjala netradicionalni način vojevanja, druga polovica pa je zagovarjala stališča, ki so v meni začela vse bolj potiskati v ospredje zamisel, da je treba vse skupaj razpustiti. Ta polovica je trdila, da bi v primeru sovjetske agresije notranjo pomoč okupatorju nudile komunistične partije. Zato je treba prav te notranje pomagače napasti takoj. Take trditve sem ocenil kot zmotne, saj bi to pomenilo državljansko vojno, kar bi le olajšalo delo morebitnemu napadalcu. V primeru, da bi bilo to sprejeto, bi sam postal vodja oborožene tolpe,

medtem ko sem bil oficir v službi Republike.« To izjavo je včeraj pred komisijo za pokole podal general Serravalle, ki je bil takrat (leta 1972) vodja V. oddelka »R« v tajnih službah, ki je neposredno upravljal Gladio.

Takrat naj bi tudi dozorela generalova odločitev, da se uničijo tajna skladišča orožja, municije in eksploziva za potrebe Gladia. Med temi skladišči je bilo tudi tisto pri Nabrežini, katerega pa je odkril tudi že nekdo prej. V zvezi s tem Serravalle ni povedal nič bolj konkretnega. Na vprašanje predsednika komisije Gualtierija o odkritju treh zabojev različnega orožja pri Nabrežini je odgovoril, da mu je bilo po službenih kanalih sporočeno, da je bil eden od zabojev odprt. Zato naj bi zahtevali podroben pregled najdenega orožja, vendar so se takrat po Serravallejevih besedah nabrežinski karabinjerji temu uprli. General je še povedal, da naj bi manjkalo nekaj eksploziva, vendar se količine in vrsta eksploziva s posebnimi seznamami nista ujemale. Ves najdeni material naj bi kasneje karabinjerji izročili artileriji v Mestrah, ki naj bi vse skupaj razstrelila. Zaslišanje Serravalleja pa včeraj ni bilo zaključeno in se bo nadaljevalo jutri.

G. R.

Milan Kučan danes gost naše skupnosti

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan bo danes v Gorici gost predstavnikov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Kučan bo imel ob tej priložnosti javno konferenco, na kateri bo spregovoril o sedanjem položaju v Sloveniji in Jugoslaviji, govoril pa bo tudi o novi slovenski ustavi. Konferenca bo v goriskem Kulturnem domu v Ul. Brass ob 18.30.

Včeraj je prišlo na dan tudi prvo od desetih skrivališč orožja in drugega vojaškega materiala za potrebe Gladia. Po nalogu sodnika Mastellonija so namreč začeli kopati pod cerkvijo v San Vitu al Tagliamento. Na dan so prišli štirje kovinski zaboji, o njihovi vsebini pa še ni nič znanega. Benški sodnik Carlo Mastelloni pa je v zvezi z zadevo Gladio včeraj tudi zaslísal Luigija Guija, ki je bil obrambni minister od junija 1968 do marca 1970

(Telefoto AP)

Obmejna območja: spet težave s sredstvi za potrebe manjšin

RIM — Optimistične napovedi, da bo zakon za obmejna področja izglasovan že včeraj v pristojni senatni komisiji se niso uresničili. Razprava o popravkih se je namreč zavlekla in glasovanje bo danes.

Med predlaganimi popravki velja omeniti zlasti tiste, za katere se je zavzel predsednik komisije sen. Andreatta (KD). Po njegovem mnenju bi morali v Trstu ohraniti, kot je bilo prvotno predvideno, finančno območje »off shore«, se pravi neke vrste finančno prstono, v kateri je poslovanje lahko veliko ugodnejše.

Če je za Trst Adreattov predlog ugoden, so bili pa znatno manj pozitivni njegovi predlogi glede finančne podpore dejavnostim slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in italijanske v Jugoslaviji. Pred nedavnim je podtaj-

nik Sacconi predlagal, naj bi v zakonu za obmejna območja predvideli izdelek 36 milijard lir v treh letih za potrebe obeh narodnostnih skupnosti. Od letnih 12 milijard pa naj bi jih bilo 8 namenjenih slovenski narodnostni skupnosti in 4 italijanski. Andreatta sedaj predlaga naj bi manjšinama namenili 24 milijard lir v treh letih (8 na leto), potrošili pa naj bi jih za potrebe obeh skupnosti, a tudi za podporo delovanju kulturnih ustanov na tujem. Poleg tega sredstva naj ne bi bila več jasno odmerjena, kot v Sacconijevem predlogu (določena vsota za slovensko manjšino in določena za italijansko), pač pa naj bi to razmerje določala sproti rimska vlada.

Kaže, da so pritiski za tako rešitev prihajali z ministrstva za deželna vprašanja in tudi iz nekaterih demokršćanskih krogov.

Slovenska skupščina odložila na današnji dan diskusijo o izvedbi ljudskega glasovanja

Razprava o gospodarskem položaju potisnila v drugi plan odločitve v zvezi s plebiscitom

Tragikomedija v skupščini

LJUBLJANA — Tiskovna agencija Tanjug poroča o incidentu, do katerega je prišlo v zbornici v večernih urah in ki bi lahko bil komičen, če ne bi bil globoko tragičen. Tekla je razprava pravilnosti glasovanja o zakonskem predlogu glede RTV. Nekaj poslancev iz vrst opozicije je oporekalo polnopravnost sprejema tega zakona, češ da za to ni bilo takrat potrebne kvoruma (o tem je pisal tudi naš dnevnik, op. ur.). Posledica tega je bila, da je predsednik skupščine tudi odložil objavo zakona v Uradnem listu. Kljub temu je svet združenega dela včeraj zahteval, da se o zakonu ponovno glasuje.

Zaradi nerodnega vodenja seje, med katero je predsedujoči v nekem trenutku celo prepovedal razpravo, tako Tanjug, je prišlo do incidenta, ko je dr. Bučar stopil za govorniški oder in odvzel besedo predstavniku prenovitljivej Miranu Potrču. Vse to je poslanec liberalcev Mile Šetinc označil za »kriminalno« in zahteval od Demosa, naj sproži postopek za zamenjavo predsedujočega.

LJUBLJANA — Slovenska skupščina bo predvidoma zasedala tri dni. Šele danes ob 10. uri zjutraj bo skupno zasedanje vseh treh zborov, na katerem bodo pričeli razpravo o plebiscitu. Še prej pa se bo sestala ustavna komisija, ki naj izdela osnutek zakona o plebiscitu. Malo verjetno je, da bi šlo vse gladko, saj ni povsem jasno niti, če se zakon sprejema z običajno ali kvalificirano večino in torej z glasovi dveh tretjin poslancev.

Po ponedeljkovem dolgem zasedanju strank ni bilo nobenega uradnega sporočila, saj so bila stališča o nekaterih odločilnih zadevah daleč narazen. Predvsem datum: Demos vztraja na 23. decembru (koliko pa je notranje trden, je zelo dvomljivo), opozicija govori o ustreznem datumu, ko se izvrše vse priprave. Liberalci pa so drznejši: plebiscit komaj februarja, toda šele potem, ko se vse ugotovi in se tudi poskuša razgovor z novim, že demokratično izvoljenim srbskim vodstvom. Če ni sporazuma pa plebiscit brez slepomišljenja in torej plebiscit o odcepitvi. S kakšno večino velja plebiscit: dvotretjinsko, kvalificirano, vseh glasov, vseh oddanih glasov, vseh veljavnih glasov? Ne gre samo za formalnosti, temveč za vsebinska vprašanja in odgovore. Kdo voli, samo avtohtoni Slovenci, slovenski državljani, državljani Slovenije?

Plebiscit je bil včeraj predmet zakulisnih razgovorov. Danes pa bo o njem živahna javna debata. V ospredju pa je bilo zanimivo poročilo podpredsed-

nika vlade, dr. Jožeta Mencingerja o gospodarskem položaju in o zakonskem osnutku o lastninjenju.

Industrijska proizvodnja je do poletja padala, nato se ustavila in se počasi dvigala. Število zaposlenih v gospodarstvu se je naglo zmanjševalo, oktobra je bilo že 52 tisoč brezposelnih. Do konca oktobra je slovensko gospodarstvo izvozilo za 3.541 milijonov dolarjev blaga, uvozilo 3.119 milijonov. Letošnji izvoz bo presegel štiri milijarde dolarjev. Cene na drobno so pričele septembra hitro naraščati, toda zavestno inflacije je bilo v Sloveniji hitrejša kot v Jugoslaviji, pa tudi rast osebnih dohodkov je bila počasnejša kot v drugih delih države.

Oktobrski nenadni dvig kreditov, deviznih in dinarskih, iz slovenskih bank je pripeljal gospodarstvo na rob finančnega zloma in izničil vsa prizadevanja za počasno okrevanje. Dr. Mencinger meni: »Na kratko, smo pred finančnim zlomom, ki ga vlada ne zna preprečiti, saj nenehne politične proklamacije povzročajo vedno nove, vse manj obvladljive gospodarske probleme.«

Za preprečitev gospodarskega zloma je nujno radikalno znižanje stroškov, ki so visoki predvsem zaradi slabega dela in šele nato zaradi plačevanja v zvezno državo, dobiti je treba svež denar za investicije.

Vlada je preučila potencialne posledice srbske trgovske vojne. Slovenska industrija je v prvih devetih mesecih od vseh svojih prodaj realizirala v Sr-

biji (skupaj s Kosovom in Vojvodino) 11% vsega proizvedenega blaga in ne predlaga povračilne ukrepe, saj vojna škodi samo Srbiji, povračilni ukrepi pa bi Sloveniji. Vlada pušča podjetjem, da sama najdejo rešitve v dogovoru s svojimi srbskimi partnerji.

Gospodarske učinkovitosti ni brez tujega vlaganja in predvsem brez jasnih lastninskih odnosov in razumljive davčne zakonodaje. Vse to pa je trenutno povezano z osamosvojitvijo, za kar vlada pripravlja končen izračun. Gospodarsko pa je možno doseči učinkovitost samo, če bo gospodarstvo odprto, za slovensko gospodarstvo pa bo prehod moral temeljiti na velikih odrekanjih. Prehodno razdobje bo prineslo začasno pretrganje gospodarskih vezi in blokado finančnih virov s strani mednarodnih finančnih institucij in dolgiimi pogajanjimi o razdelitvi »dediščine«.

Zakon o privatizaciji naj ustanovi podjetja, ki pa naj ohranijo prednosti, ki so jih imela v Sloveniji v primerjavi z drugimi socialističnimi gospodarstvi. Preprečiti je treba, da bi država prevzela vse lastninske funkcije, saj bi za slovensko družbo bil povsem neprimeren državni kapitalizem. Zato tudi zakon predvideva različne metode privatizacije.

O tem zakonu obstajajo seveda zelo različna mnenja in menda najostrejša prav znotraj Demosove večine. Že včeraj se je v odboru pričela razprava, ki ne bo kratka niti enostavna.

BOGO SAMSA

Sadam Husein izpustil vse zaprte nemške talce

BAGDAD — Sadam Husein bi očitno rad pokvaril vzdušje na vrhu KVSE v Parizu in je iz rokava ponovno potegnil skritega asa v obliki talcev. Na presenečenje vseh se je odločil, da bo izpustil vseh 124 nemških talcev (Bonn trdi, da je talcev 180), ob njih pa bo v naslednjih dneh lahko zapustilo Irak še 45 Kanadčanov, 105 Nizozemcev, 14 Belgijcev in skupina talcev, katerih število in nacionalna pripadnost nista bila točno definirana.

Vse bolj postaja jasno, da skuša Sadam Husein s talci pritiskati predvsem na tiste države, ki še vedno z zaupanjem gledajo na možnost diplomatske rešitve zalivske krize. Tu sta v ospredju predvsem Francija in Sovjetska zveza, ki bi lahko kot stalni članici varnostnega sveta uporabili pravico do veta, če bi ta organ OZN glasoval o resoluciji, ki bi omogočala uporabo sile za rešitev krize.

Tako je Gorbačov še v ponedeljek dejal, da je treba pri tej krizi pokazati veliko potrpežljivost, kar pa po njegovih besedah ne pomeni popuščanje Sadamu, Francija pa, ki je predvčerajšnjim načelno že pristala na uporabo sile, je včeraj preko glasnika Elizejske palače Vedrina dala vedeti, da ta načelni pristav-

nek še ne pomeni, da bo Francija v vsakem primeru podprla morebitno resolucijo OZN, ki bi odobrvala vojaški poseg proti Iraku.

Toda najbrž je zdaj v najbolj neprijetnem položaju prav kancler Kohl, ki prav gotovo ni pričakoval takega »darila« iz Bagdada, ki ga, vsaj javno ne, niti ni zahteval. V sporočilu, v katerem je Sadam Husein priporočil parlamentu, da odobri izpustitev vseh nemških talcev, je zapisal, da je s tem »želel izreči priznanje kanclerju Kohlu za njegovo zagovarjanje mirne rešitve zalivske krize.«

Danes pa bo v Savdsko Arabijo prišel na obisk predsednik ZDA George Bush. V Džedi se bo srečal s kraljem Fahdom, v Taifu pa se bo pogovarjal z odstavljenim kuvajtskim emirjem Džaberjem al Sabahom. Džeda je približno 1.600 km oddaljena od fronte Irak-Kuvajt in je za varnostne službe precej varna, pa čeprav so pred nedavnim govorili, da bi bila lahko tudi tarča raket »silkworm«, ki so postavljene na afriških obalah Rdečega morja v Sudanu, kjer so pristajali iraškega diktatorja izredno številni. Bush ima v programu tudi obisk bojne linije ob meji s Kuvajtom.

Krvav politični boj v Makedoniji: neredi in umori

SKOPJE — Pred drugim krogom volitev v Makedoniji temperatura spet narašča. Poleg številnih protestnih mitingov je začela teči tudi kri: na nevrološki kliniki je za posledicami hude rane, ki jo je skupil v prepiru, umrl predsednik socialistične stranke Gostivarja Ekrem Elezi, Albanec, ki je kandidiral za poslanca v republiškem parlamentu. Kot je ugotovila preiskava, je Ekremi s trdnim predmetom udaril po glavi Zuli Sheraf, zasebni avtoprevoznik iz Gostivarja, pred tem pa se je Elezi glasno prepiral s skupino Albancev - simpatizerjev stranke za demokratični napred. V Delčevu pa so včeraj premikastili Milana Begova, kandidata gibanja za vse makedonsko akcijo (MAAK), tako da je skupil težje poškodbe. Kot so povedali predstavniki njegove stranke, sta Begova napadla neznanca, pred tem pa je dobil več groženj, naj umakne pritožbo zaradi nepravilnosti na volitvah.

Zanimivo stališče JLA o odcepitvah

BEOGRAD — Jugoslovanska ljudska armada ne bo posredovala, če bo katera od republik ali pokrajin po ustavni in zakoniti poti sprejela sklep o odcepitvi od Jugoslavije. Vsak nasilni ali svojevoljni tovrstni poskus pa bi bilo treba, kot je v razgovoru za današnjo številko beograjskih TV novosti izjavil general polkovnik v pokoju Stevan Mirković, preprečiti s silo.

Britanski konservativci neodločeni med Thatcherjevo in Heseltinom

LONDON — Thatcherjevi le ni uspelo ugnati že v prvem krogu svojega tekmeča za vodstvo konservativne stranke Michaela Heseltina. Treba bo počakati izid balotaže, ki je predvidena za prihodnji torek, ko bodo britanski konservativci morali spet izbirati med Thatcherjevo in Heseltinom, takrat pa bo dovolj le navadna večina. Jeklena dama si je v današnjem glasovanju zagotovila 204 glasove, medtem ko jih je Heseltine prejel 154, 16 glasovnic je bilo belih.

Tako Margaret Thatcher, ki vodi toryje že 11 let, ni uspela prejeti absolutne večine plus 15 odst. glasov, kar bi ji zagotovilo izvolitev v prvem krogu.

Heseltine se je udeležil glasovanja v slavni dvorani št. 12 westminstrske palače, medtem ko je Thatcherjeva, ki je bila na zasedanju KVSE v Parizu, pooblastila nekoga, da glasuje namesto nje. Borba za vodstvo v konservativni stranki je vzbudila veliko zanimanje sicer flegmatičnih Angležev. Ob trenutku, ko so glasovali, so bile londonske ulice prazne, vsi so doma pred TV sprejemniki mrzlično pričakovali izid spopada, ki bi lahko pomenil konec kariere britanskega premiera.

Še neznani vzroki tragedije DC9

ZÜRICH — Vzroki nasreče italijanskega DC9 pri Zürichu ostajajo skrivnost, čeprav je vedno bolj jasno, da je šlo za človeško napako, vprašanje je le čigavo. Če je od začetka kazalo, da je zgrešil italijanski pilot, ki je letel kakih 300 metrov prenizko, se sedaj postavlja vprašanje, zakaj ga niso kontrolorji poleta švicarskega letališča, ki so letalu najbrž sledili, obvestili, da leti prenizko. Iz posnetkov prve črne škatle, na kateri so posneti pogovori med posadko in kontrolo je razvidno, da so bili italijanski piloti nad vse mirni in sploh brez skrbi, saj so bili prepričani, da so na pravi poti. Kljub de-

žu so luči pristajalne steze razločno vidne, kot so pričali kasneje tudi piloti drugih letal, ki so tistega večera pristali v Zürichu. Skratka, DC9 Alitalia je najbrž že bil v dometu elektronskega sistema, ki bi ga moral pripeljati do pristajalne steze. Kaj se je potem zataknilo, pa za sedaj še ni jasno in na to bo morala odgovoriti preiskava, ki je trenutno v teku.

Iz dosedanjih pregledov naj bi izhajalo, da je motor italijanskega letala deloval brezhibno, prav tako brezhibno pa je baje deloval tudi elektronski sistem, ki bi letalo moral pripeljati na pisto.

Dokončni izid volitev v Bosni in Hercegovini bo znan le čez kakšen teden

Nacionalne stranke v vodstvu

SARAJEVO — Po prešteti dobri polovici glasovnic nedeljskih večstrankarskih volitev v Bosni in Hercegovini so tako med kandidati za predsedstvo republike, kot tudi za poslanca parlamenta v vodstvu tisti iz vrst nacionalnih strank. Med kandidati za predsedstvo republike ima trenutno največ glasov Fikret Abdić iz stranke demokratične akcije in sicer dobrih 44 odstotkov in pol, na drugem mestu pa je Alija Izetbegović iz iste stranke. Niaz Duraković iz zveze komunistov je na tretjem mestu z dobrimi 22 odstotki glasov, vsi našteti kandidati pa so muslimanske narodnosti. Kandidati za predsedstvo republike iz vrst srbske in hrvaš-

ke narodnosti imajo po doslej znanih podatkih podporo približno 20 do 25 odstotkov volilcev.

Med kandidati drugih narodnosti v republiki pa pre- pričljivo vodi kandidat stranke demokratične akcije Ejup Ganić, ki je prijavljen kot Jugoslovian. Tudi po doslej pre- štetih glasovnicah parlamentarnih volitev so v veliki pred- nosti pred drugimi tri stranke in sicer muslimanska stranka demokratične akcije, srbska demokratska stranka in hrvaš- ka demokratična skupnost.

Na sliki (telefon AP): Stjepan Kljuić, Alija Izetbegović in Radovan Karadžić (predstavniki hrvaške, muslimanske in srbske stranke) so odločno v vodstvu pred drugimi.

● Pariška listina

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ker po združitvi obeh Nemčij dobro ve za težave prehoda iz komunističnega v demokratični sistem. »Sedaj, ko smo odprli politične meje, ne smemo postaviti gospodarskih plotov, ki bi v nedogled podaljševali razlike v blagostanju. Zapolnili smo ideološke jareke, ki jih sedaj ne smemo obnoviti s socialnimi razlikami.«

Kohl pa se ni omejil samo na gospodarske teme, Nemčija bo navsezadnje kot prva poslala Sovjetski zvezi pomoč v hrani in zdravilih iz berlinskih skladišč, obširno je spregovoril tudi o nacionalističnih izzivih. »Preprečiti je treba, da bi se iz pepela starih sporov in konfrontacij rodil nacionalistični revanšizem, ali pa da bi uspehe pri uresničevanju zaščite človekovih pravic ogrozilo sovraštvo med sosednjimi državami in narodi.«

O zaščiti manjšin in urejevanju narodnostnih vprašanj bo KVSE obširno razpravljala od 1. do 19. julija v Ženevi in od 4. do 15. novembra prihodnjega leta v Oslu. Reševanje tega vprašanja je ključnega pomena, ker Vzhodni Evropi že grozi, da bo blokovsko konfrontacijo zamenjala nacionalistična. Ob tem pa ne smemo pozabiti, da ima tudi »demokratični« Zahod dovolj masla na glavi, tako da se bodo morale skoraj vse evropske države spopasti z vprašanjem zaščite narodnih in nacionalnih manjšin.

Ob vseh teh konkretnih evropskih problemih pa je tudi nad včerajšnjim zasedanjem KVSE lebdela senca zalivske krize. Sovjeti in Američani so se na vse kriplje trudili, da bi zmanjšali razsežnosti »neuspeha« s predsinocnjega srečanja med Bushem in Gorbačovom. Ameriški predsednik navaja, da se stališča ZDA in SZ bistveno ne razlikujejo, da obe državi obojota »iraško agresijo« in da bosta s »potrpljenjem« premostili »malenkostne razlike«. Napovedali so tudi, da se bosta Bush in Gorbačov sestala v Moskvi prve dni januarja. Tedaj bodo brzokone zreli časi, da bo tudi SZ pristala na resolucijo OZN, ki bi pooblastila vojaški poseg proti Iraku. Daljša odločitev bi bila namreč nesprejemljiva, ker bi z marcem zaradi vročine odpadel vsak vojaški poseg v Zalivu.

Kot rečeno bodo danes udeleženci izrednega zasedanja KVSE podpisali »Pariško listino«, dvajset tipkanih strani obsegajoči dokument, ki v prvem delu našteva načela demokracije, v drugem delu nakazuje smernice za bodočnost, v tretjem delu pa navaja nove institucionalne dogovore.

Sklepni dokument definira novo evropsko sodelovanje, institucionalizira proces KVSE in določa zapadlosti za novo Evropo. 28. januarja 1991 se bodo sestali funkcionarji držav udeleženk, ki bodo pripravili ministrsko srečanje v Berlinu 19. in 20. junija. Simbolični dokaz konca hladne vojne je tudi izbira mest, kjer bodo imele sedež tri osrednje institucije KVSE. V Pragi tajništvo, na Dunaju center za preprečevanje kriz in spopadov, v Varšavi pa urad za nadzorstvo svobodnih volitev. Šefi vlad ali držav se bodo sestali vsaki dve leti, ministrski svet pa se bo kot politični posvetovalni organ sestel vsako leto.

Povsem razumljivo Pariška listina uvodoma pogloblja načela, ki bodo vodila podpisnice, in sicer: pluralistična demokracija, pravna država in spoštovanje človekovih pravic.

S seje glavnega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze v Gorici

Meddržavna skrb za manjšine

Glavni odbor je obsodil Locchijevo potezo glede dvojezičnih izkaznic in se zavzel, da bi o usodi Krasa sodlo slovensko prebivalstvo

GORICA — Kako doseči, da bo zaščitni zakon v čim večji meri ustrezal potrebam Slovencev v Italiji? Temu problemu je namenil dober del svojega poročila predsednik SKGZ Klavdij Palčič na seji glavnega odbora, ki se je sestel v ponedeljek v Gorici.

Palčič je v svojem poročilu izhajal iz dveh vprašanj: ali bo v sedanjih mandatnih dobi zaščitni zakon sprejet in kakšna bo njegova vsebina. Jasnih odgovorov zaenkrat ni mogoče dati, ker je ravnanje italijanske države protislovno. Morda pa bi z nekaterimi novimi prijemi lahko pospešili parlamentarno pot zakona in izboljšali njegovo vsebino. Eden od teh prijemov, ki se ga v preteklosti slovenska narodnostna skupnost ni posluževala, ker se je v svojem izvajanju raje opirala na ustavne obveze italijanske države in na mednarodno veljavne dokumente, bi lahko bilo tudi sklicevanje na ugodno rešen manjšinski problem v sosesčini. Opredelitev za propulzivno soustvarjalno meddržavno politiko bi v novih pogojih, ki se oblikujejo v Evropi, moralo pomeniti za Slovence v Italiji in Italijane v Jugoslaviji izročitev odgovornosti za spodbujanje konstruktivnega sožitja v narodnostno mešanih območjih vzajemni volji obeh držav, ki bi v takih razmerah težje opravičevale svoje neuresničevanje z ustavo in z mednarodnimi pogodbami sprejetih obveznosti.

Predsednik SKGZ je v tem okviru poudaril pomen solidarnosti med manjšinami, ki je osnova za preoblikovanje življenja v

tem delčku Evrope, obenem pa podčrtal voljo Slovencev v Italiji, da so in ostanejo osebek in ne predmet odločanja o lastni usodi.

V nadaljevanju se je Palčič povrnil k problemu, ki so bili v zadnjih mesecih v ospredju politične razprave v manjšini: enotno predstavništvo in značaj ter vloga SKGZ. Glede enotnega predstavništva se je Palčič zavzel za oblikovanje takega skupnega telesa in pri tem poudaril, da stališča komponent le niso tako oddaljena in je dogovor možen. SKGZ v tem trenutku ne bo izoblikovala svoje predloga o predstavništvu in se bo raje ustvarjalno vključila v napore za oblikovanje sinteze. Glede SKGZ same pa je poudaril, da je treba z vso rahločutnostjo upoštevati različnost in pestrost slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, obenem pa želi organizacija ostati avtonomna, ker le na ta način lahko uspešno zasleduje svoje cilje in odraža svoj značaj laične in široko odprte narodnostne organizacije. Vsako pogojevanje od zunaj bi gotovo okrnilo sposobnost SKGZ, da je avtentični glasnik hotenja velikega dela Slovencev v Italiji, ki se v njej prepoznava, krnitev SKGZ pa bi škodovala celotno skupnost.

Treba je doseči, da bosta tukajšnja dejstva stvarnost in matica pravilno upoštevali SKGZ, obenem pa, da bo pravilno upoštevan tisti del zamejstva, ki je bil doslej »v senci«. Za vso skupnost bo koristno, če bo vsak od teh delov slovenstva imel najboljše pogoje za obstoj in razvoj. V tem okviru

Klavdij Palčič

je Palčič tudi omenil razgovor med SKGZ in SSO, da bi namenili skupno skrb vseslovenskim ustanovam.

Razprava je le delno sprejela predsednikov izziv o opredelitvi za propulzivno soustvarjanje odnosov ob meji in se je v večji meri osredotočila na vprašanje odnosov s Slovenijo (Vito Svetina je na primer predlagal, naj bi se obrnili na slovensko skupščino, ki naj bi izglasovala resolucijo o skrbi matic za manjšino) in na odnose v SKGZ sami, ki se po oceni nekaterih preveč zapira sama vase in premalo upošteva celotno paleto laično-levičarskega gibanja. V organizaciji bi se morala v še večji meri odražati tudi pokrajinska realnost. Kritičen do dela SKGZ je bil tudi Samo Pahor, ki je pouda-

ril, da se je treba poslužiti vseh obstoječih instrumentov (zakonov, razsodbe ustavnega sodišča, itd), da se doseže kaj konkretnega, deklaracije pa so v tem pogledu bolj malo v korist. Pri tem se je Pahor tudi kritično obregnil ob poročanje Primorskega dnevnika o delovanju društva Edinost.

Na splošno pa je v razpravi o poudarjanju pomena enotnega predstavništva prevladalo mnenje, da so v tem trenutku potrebne jasne izbire in jasni načrti, obenem pa so potrebni trezno delo, mirni živci in hladna kri. O vsem tem pa bo vsekakor v prihodnjih mesecih še govor v nadaljevanju programske konference, katere prva faza je bila poleti.

Na seji glavnega odbora sta bili izpostavljeni tudi dve specifični vprašanji in sicer problem dvojezičnih izkaznic in problem zakona za Kras. Glede dvojezičnih izkaznic v devinsko-nabrežinski občini je glavni odbor poudaril nesprejemljivost poteze župana Locchija. Opozoril je na nevarnost komisarke uprave, kar bi lahko resno škodovalo interese slovenskega prebivalstva. V okviru je tudi pozval slovenske izvoljene predstavnike, naj glede tega vprašanja najdejo skupen jezik.

Kar zadeva zakon o Krasu pa je glavni odbor zahteval, naj bo vsebina zakona taka, da bodo slovenski ljudje lahko sodlo o lastnem teritoriju preko svojih predstavnikov. V tem okviru sta bila poudarjena vloga in pomen Kraške gorske skupnosti.

Podpora slovenski manjšini

KOPER — Zamejski Slovenci v Italiji so bili deležni enoglasne podpore s strani predstavnikov obalnih in bujske občine pri svojih prizadevanjih in nasprotovanjih načrtovanemu ukinjanju dvojezičnih osebnih izkaznic v štirih zamejskih občinah. Gre namreč za afero, ki je spet močno prizadela zamejske Slovence, saj gre za še en poizkus krčenja njihovih pravic. O tej problematiki so tukajšnjim predsednikom občin in izvršnim svetov ter obalne akupščine govorili tajnik devinsko-nabrežinske občine Antek Terčon, načelnik svetovne skupine Martin Breclj in podžupan ter deželni svetovalec Bojan Brezigar.

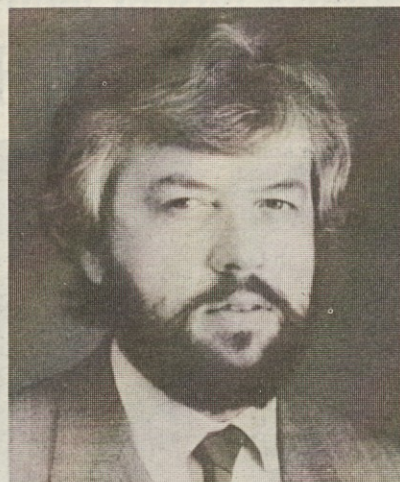
V devinsko-nabrežinski občini so poleti (prvega avgusta) prvič v povojni zgodovini (s pristankom stranke SSK) izvolili za župana Italijana, misleč, da bodo s tem dokazovali svojo »odprtost in nacionalno neobremenjenost«. Toda že nekaj mesecev kasneje so doživeli veliko razočaranje, ko je novi župan Dario Locchi predlagal italijanskemu notranjemu ministru Vincenzu Scottiju odpravo dvojezičnih izkaznic, oziroma možnost izdaje teh izkaznic samo v italijanskem jeziku. To bi namreč pripeljalo do dodatnega odtujevanja večinskega in manjšinskega naroda, do preštevanja manjšincev in vrste drugih težav. Predvsem pa bi to pomenil močan (ne samo simboličen) korak nazaj pri zagotavljanju že tako minimalnih pravic slovenske manjšine v Italiji. V podobnih težavah naj bi bile tudi ostale dvojezične občine - Zgonik, Dolina in Repentabor.

Večjezično osebno izkaznico so vpejali že v času zavezniškega zasedbe cone A Tržaškega ozemlja in so bile že po londonskem sporazumu v teh občinah predvidene dvojezične osebne izkaznice, to določilo pa je bilo povzeto tudi v osimskih sporazumih.

Prizadevanje zamejcev stranke SSK so podprli vsi predstavniki obalnih občin in predsedniki občinskih izvršnih svetov ter Skupščine obalne skupnosti, pa tudi predsednik Unije Italijanov Istre in Reke Silvano Sau. Predsednik piranskega občinskega izvršnega sveta Andrej Grahor je menil, da bi morali biti v tem primeru kar se da ostri. Prvič zato, ker Dario Locchi govori o tem, kako naj bi se nekateri italijani sramovali imeti dvojezične osebne izkaznice, namesto, da bi bili tudi manjšine pravice. Drugič pa zato, ker skušajo nazadnjaške sile izkoriščati nemoč in kritičen položaj Jugoslavijskih Italijanov v Italiji in v takih treval, da bi morala Budimir Lončar in Dimitrij Rupel (zvezni in republiški

sekretar za zunanje zadeve) takoj vzpostaviti stik z italijanskim ministrom zaradi tega vprašanja in predlagal, da bi celo morali prenehati s sodelovanjem v skupnem (tržaško-obalnem) Obalno-kraškem Svetu-Consulti, dokler le-ta ne obsodi početja devinsko-nabrežinskega župana. Drugi predstavniki obalnih občin pa so bili za nekoliko zmernejšo obliko obsodbe tega početja. Sklenili so, da bodo v vseh tukajšnjih občinah sprejeli resolucijo, s katero bodo obsodili take poizkuse pritiskov nad zamejskimi Slovenci, o tem bodo spregovorili na bližnjem sestanku Obalnokraškega Sveta-Consulte. Prav tako bodo skušali o teh stališčih skušali italijanske organe obvestiti po diplomatskih poti, kar bi morali podpreti tudi republiški vladi.

BORIS ŠULIGOJ

Bojan Brezigar

Pomoč poplavlencem

KOPER — Tudi Radio Koper Capodistria pripravlja posebno dobrodelno prireditev, katere izkupiček bo namenjen pomoči prizadetim v nedavnih poplavih. Skupaj s koprsko zvezo kulturnih organizacij pripravlja Radio prireditev, ki bo ta četrtek v koprski gledališki dvorani, obiskovalcem pa se bodo predstavili zbiratelji in poustvarjalci istrskega ljudskega kulturnega izročila in sicer Šavrin-ka Rožana Koštijal, pesnik Edelman Jurinčič, ljudski godec in glasbeni urednik radia Koper Emil Zonta ter skupina Stu ledi iz Trsta.

Organizatorji poleg denarja od vstopnine in prostovoljnih prispevkov obiskovalcev četrtkovne prireditve računajo zlasti na denar, ki naj bi ga nakazali sponzorji prireditve in kasnejše oddaje na koprskem radiu. Sponzorji lahko svoj denar nakažejo tudi na posebni račun, ki so ga za to priložnost odprli pri SB Koper. Številka računa je 51400-743-63 in sicer naslovniku Radio Koper Capodistria - sredstva solidarnosti.

I. U.

Zelena bratovščina praznuje

KOPER — Letos mineva 80 let organiziranega lovstva v Slovenski Istri. Za začetek organiziranega lovstva namreč tu štejejo ustanovitev Slovenskega lovsko-strelskega društva za Istro v juliju leta 1910 v Dekanih. Danes obalno-kraška zveza lovskih družin, ki zajema območje Istre, Krasa in Brkinov, šteje 23 lovskih družin, ki vključujejo več kot tisoč lovcev. Značilno za tukajšnja lovišča je izjemna raznovrstnost divjadi, od ptičev, zajcev, srnjadi, jelenjadi, divjih prašičev in celo medvedov,

zato so v glavnem že vse družine ukvarjajo z lovskim turizmom. Največ priložnostnih gostov je seveda iz sosednje Italije.

Ob 80-letnici lovstva obalno-kraška zveza prireja to soboto proslavo v Pridvoru, kjer bodo med drugim v dvorani zadružnega doma odprli razstavo lovskih trofejev, na prireditvi pa bosta nastopala lovsko pevska zbor iz Dekanov in pobratene slovenske lovске družine iz Doberdoba in godba na pihala iz Pridvora.

I. U.

Nova cesta Koper-Piran?

KOPER — Če bodo do konca tega leta na koprskem Zavodu za družbeni razvoj uspeli z okrog 30 lastniki rešiti zadeve v zvezi z odškodninami za zemljišča, potem je moč pričakovati, da bodo takoj po novem letu pričeli graditi približno 1,8 kilometra dolg odsek ceste od Kopra proti izolski bolnišnici. Gre za t. i. cesto "A", ki so jo pred desetimi leti zarisali v načrte za izgradnjo Zusterne III, pa ceste nikoli zgradili, ker se je tudi stanovanjska gradnja krepko upočasnila.

Gradnja ceste je med nalogami, ki si jih je za to mandatno obdobje zastavil novi občinski IS. Cesto je treba zgraditi neglede na to, za kakšno različico obalne ceste se bomo na našem območju odločili. Če se bomo odločili za tunel, bo to trajalo dalj časa, če se bomo odločili za nasipavanje ob sedanjih trasah, pa tudi ni možnosti, da bi odsek ceste proti Izoli dogradili pred letom 1995. Cesto "A" v podaljšku Kvedrove ceste na Markovcu proti bolnišnici pa bi lahko dogradili že do prihodnjega poletja, nam je danes povedal direktor koprskega Zavoda za družbeni razvoj Jadran Bajec.

Cesta, ki jo bodo zgradili, bo namenjena predvsem lokalnemu prometu, »podaljšek« Kvedrove ulice pa se bo priključil na cesto, ki pelje od Izole proti bolnišnici, kar pomeni, da bo Koper povsem na novo povezan z Izolo, saj na poti iz enega v drug kraj ne bo treba več prečkati glavne ceste. To bo zlasti pomembno v poletnih mesecih, ko je gneča na obalni cesti, zaradi tranzitnega prometa in navala turistov izjemna. Na tej (novi) lokalni cesti bo dovoljen promet samo za osebna vozila, za avtobuse in tovornjake bo prepovedan.

DUŠAN GRČA

ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI

TRST - Ul. Teatro Romano 9/2 - Tel. 60514

S. Servis

P. Profesionalnost

Q. Kvaliteta

R. Prihranek

5 LET GARANCIJE za elektrogospodinske stroje ZOPPAS in pri pralnih strojih ZOPPAS 10 let za boben in košaro.

ZOPPAS jih naredi neuničljive.

Spomenik Francetu Balantiču

LJUBLJANA — V prostorih Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani je bila včeraj tiskovna konferenca, na kateri so predstavili spored ob skorajšnjem odkritju spomenika pesniku Francetu Balantiču v Grahovem pri Cerknici. Tiskovno konferenco sta priredila organizatorja te prireditve, Skupščina občine Cerknica in Društvo slovenskih pisateljev.

Uvodno besedo je imel Veno Taufer, ki je v imenu Društva slovenskih pisateljev dejal, da je akcija za postavitev obeležja v spomin na Balantiča Društvo začelo že pred enim letom. Namen Društva je bil, da bi obeležje odkrili v Balantičevi rojstni hiši v Kamniku, vendar akcija se je zaradi nekaterih težav vsaj začasno zavlekla. Odkritje spomenika v kraju, kjer je pesnik umrl, je prav tako pomembno, je dejal Taufer, zato se je pobudnici, tj. Skupščini občine Cerknica, Društvo nemudoma pridružilo.

O poteku prireditve (ta bo v petek, 23. novembra pred osnovno šolo v Grahovem) je spregovoril zgodovinar Janez Šumrada. Dejaj, da si pripravljalni odbor to prireditev zamišlja kot kulturno dejanje, in to kljub temu da literarna zgodovina še ni docela ovrednotila omenjenega pesnika. Za organizatorje - je dejal Šumrada - ni toliko pomemben Balantič kot izgnanec v Gonarsu ali pa Balantič kot belogardist, ampak njegovo literarno delo. Šumrada je dejal, da datum odkritja spomenika ni naključen; na ta dan leta 1943 je namreč pesnik, med napadom Tomšičeve brigade na postojanko, v kateri se je nahajal, izgubil življenje. Za Šumrado je govoril oblikovalec Balantičevega kipa, tj. arhitekt Marjan Laboda. Dejaj, da je prostor, kjer bo stal spomenik, tj. osnovna šola, primernejši od pokopališča: »Na pokopališču počiva v skupnem grobu. Šola pripada življenju, pokopališče mrtvim.« Govorice sta dopolnila France Pibernik, eden najboljših Balantičevih poznavalcev in cerkniški župan Janez Okoliš. Ta je dejal, da že premišljujemo o tem, da bi osnovno šolo preimenovali po Francetu Balantiču.

Slavnostni govornik na prireditvi bo pesnik Dane Zajc, spomenik pa bo odkril kulturni minister dr. Andrej Capuder. Zatem bo v Cerknici kulturna prireditev, na kateri bo predaval France Pibernik, gledališki igralec Boris Kralj pa bo pripravil recital Balantičeve poezije.

I. V.

Berite

»Novi Matajur«

Petstrankarska koalicija premostila proračunsko preizkušnjo

Tržaški župan napovedal odstop PSI še ni določila naslednika

Tržaški župan Franco Richetti bo v kratkem odstopil, vsekakor takoj ko se bodo večinske stranke sporazumele o tako imenovani štafeti in ko bodo socialisti uradno imenovali njegovega naslednika. To je napovedal ob sklepu proračunske debate in to je ponovil tudi na včerajšnji tiskovni konferenci, ki je izvenredna skoraj kot poslovnost srečanje z novinarji, a tudi z mestno skupnostjo. Župan bo najverjetneje odstopil ali v drugi polovici decembra ali pa takoj v začetku leta, kot je sam povedal pa se bo strogo držal reforme krajevnih uprav, ki izrecno določa, da mora od županovega odstopa do izvolitve novega preteči največ dva meseca, po tem roku mora prefekt nujno imenovati komisarja in razpustiti občinski svet.

Finančni proračun Občine so v ponedeljek zvečer strnjeno podprle vse večinske stranke, tako da je glasovanje potekalo brez presenečenj in torej po napovedih. Za presenečenje pa sta poskrbela svetovalec Zelene alternativne liste Maurizio Bekar in predstavnik SSK Aleš Lokar, ki sta pred glasovanjem zapustila dvorano. Oba sta glasovala proti lanskemu proračunu in sta bila do ponedeljka formalno v opoziciji. Lokar je vsekakor povedal, da je treba njegov odhod iz dvorane tolmačiti kot protest proti zadržanju petstrankarske koalicije in ne kot poslednjo podporo Richettijevi upravi. Predstavnik SSK je bil drugače precej oster do KD in PSI glede dogajanj v Devinu-Nabrežini, čeprav je tudi omenil, da ne gre pozabiti, da je SSK še vedno sestavni del deželne politične večine. Bekarjevo zadržanje pa je sprožilo negativno reakcijo predstavnika Laične alternativne liste Paola Ghersine in svetovalko Zelene Marjetice Rizze Gallicove, ki v tiskovnem poročilu podčrtujeta, da zeleno gibanje ne more biti na noben način zadovoljno s takim občinskim proračunom.

Načelnik KPI Maurizio Pessato je izrekel popolno negativno mnenje o proračunu in o delu petstrankarske koalicije, obregnil pa se je tudi ob Lokarja, češ da se obnaša kot Hamlet, ki sam ne ve ali je v večini ali pa v opoziciji. Načelnik PSI Luigi Weber je pozval demokristjane, naj lojalno pod-

prejo bodočega socialističnega župana, predstavnik svetovalcev KD Giuseppe Pangher pa je nasprotno opozoril socialiste, naj ne silijo v predčasne volitve. Ostre kritike na račun Richettijeve uprave pa so prišle iz vrst melonarjev.

Občinski svet je v ponedeljek dejansko načrtno zavrnil vse proračunske popravke, ki jih je predstavila komunistična opozicija, v glavnem svetovalec Giorgio De Rosa. Večina popravkov se je nanašala na urbanistične probleme in na promet v mestnem jedru. Med drugim je skupščina zavrnila tudi popravek Anamarije Kalc (KPI) v zvezi z javnim zelenjem na vzhodnokraškem območju.

S. T.

Franco Richetti

Tudi na zasedanju pokrajinskega sveta ostra obsodba politike družbe Finmare

Tudi s ponedeljkovega zasedanja pokrajinskega sveta je prišla ostra obsodba politike družbe Finmare, ki namerava preusmeriti nekatere dejavnosti Tržaškega Lloydja in tako osiromašiti mesto na enem izmed njegovih vitalnih gospodarskih področij. Sicer pa je predsednik Crozzoli - v odgovoru na interpelacijo misovca Debellija - skupščino obvestil, da je v zvezi s tem že izrazil kritike in zaskrbljenost ministru za trgovsko mornarico Vizziniju in tudi krajevnim parlamentarcem.

Pokrajinski svet je v nadaljevanju zasedanja odobril dve imenovanji: v upravnem vrhu ustanove EZIT bo Pokrajina (na predlog PSI) še naprej zastopal dr. Gianfranco Laboranti, v upravo socialne ustanove Pia Fondazione Andreana pa je bil na predlog KD imenovan dr. Luigi Masutto.

S 17 glasovi in s tremi vzdržanimi je skupščina nato odobrila sklep o zahtevi po deželni subvenciji v znesku 512 milijonov lir, kolikor bi jih v prihodnjem letu potrebovali za službe v korist handicapiranih oseb. Ta znesek bi za sedaj morala prejeti Pokrajina, ko pa bodo njene pristojnosti prešle na občinsko upravo, bodo sredstva predala Občini. Drugi sklep, ki so ga spreje-

li z 18 glasovi ob dveh vzdržanih svetovalcih, pa je zadeval dodelitev finančnega prispevka v znesku 300 milijonov lir tistim združenjem, ki skrbijo za zaščito in družbeno vključevanje invalidnih in handicapiranih oseb.

Pokrajinski svet je na koncu sprejel še resolucijo svetovalcev Capuzza (Zelena alternativna lista) in Hareja (SSK), ki sta zahtevala ustanovitev službe za periodično ugotavljanje kakovosti zraka. Zahtevo je podprl tudi pristojni odbornik Cervesi, saj je pokrajinski svet medtem že odobril vrsto sklepov, na osnovi katerih bo Pokrajina v kratkem podpisala s KZE konvencijo o upravljanju že kupljene premične centralne za ugotavljanje zračnega in akustičnega onesnaževanja in o prevzemu central, ki jih sedaj upravlja Občina. V ta namen je Pokrajina tudi zaprosila Deželo za dostop do specifičnih ministrskih finančnih virov. Zavržena pa je bila druga resolucija omenjenih svetovalcev, po kateri naj bi Pokrajina priredila mednarodni simpozij za varstvo Jadranskega morja. Le-ta namreč ne sodi v pristojnost Pokrajine, saj je že predmet medvladnih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo in konkretne akcije v okviru skupnosti Alpe-Jadran.

Razgovor z županoma Budinom in Coljo

O dvojezičnih napisih v Zgoniku in Repnu

Jezik je vidni in slišni znak slovenske prisotnosti, zato se nam nenaklonjeni politični krogi tako zaganjajo proti pravici do rabe slovenščine v javnosti. Skoraj vsak dan smo namreč priča neprikritim poskusom, da nam odrekajo tudi že pridobljene pravice. V zadnjem obdobju smo sicer zabeležili nekatere vzpodbudne premike glede uporabe slovenščine v javnosti, čeprav moramo v isti sapi poudariti, da je v vsakdanji praksi uporaba jezika še vedno problematična. Pozitivno stališče podtajnika pri zunanjem ministrstvu Vitaloneja, razsodba o uporabi slovenščine pri sodnih obravnavah, vsebina razsodbe v »primeru Pahor«, vse to nas navdaja z upanjem, da se morda stvari le postopoma izboljšujejo.

Kako pa je s toponomastiko in sploh z napisi v javnosti? Kot vzorec smo vzeli zgonsko in repnaborsko občino, kjer so slovenski prebivalci v večini. Slovenski občinski upravi izvajata in zagotavljata dosledno dvojezičnost, tako da je na vseh cestnih znakih in tablah slovenščina enakovredna italijanščini. Zatika pa se žal pri napisih na občinskem območju, ki spadajo pod pristojnost drugih, »višjih« ustanov. S tem v zvezi smo zgonskemu županu Milošu Budinu in repnaborskemu županu Pavlu Colji zastavili nekaj vprašanj.

Ob otvoritvi cestnega odseka hitre ceste v dolinski občini je podjetje ANAS na odločne pritiske le namesnilo dvojezične napise. Na območju vaših dveh občin pa so avtocestni zeleni smerokazi le v italijanščini.

Budin: »Le nekaj dni pred otvoritvijo cestnega odseka v Dolini je bilo na deželi v posebni komisiji, ki jo sestavljajo predstavniki Dežele, občin, Kraške gorske skupnosti, ANAS in Kmečke zveze dogovorjeno, da bo podjetje ANAS v skladu s pred leti podpisanim protokolom namestiti dvojezične smerokaze tudi po vsem kraškem teritoriju. Na začetku so pokazali dobro voljo in v dolinski občini izpolnili obvezo, nato pa so se ustavili. Večkrat, zadnjič pred nekaj dnevi, sem pisno zahteval, naj ANAS spoštuje dogovor in sprejeto obvezo. V kolikor ne bo prišlo do takojšnjega odziva, bom sam ukrepal

in poskrbel, da bodo ob hitri cesti namestiti tudi slovenske smerokaze, čeprav bi lahko tvegal sodno prijavo. Ne moremo namreč več dopustiti, da nas ANAS tako grobo izigrava.«

Colja: »V repnaborski občini niso še priključili hitre ceste in tako je bil postavljen na Fernetičih le en napis, ki je žal le v italijanščini. Vsekakor ne odstopamo od zahteve po dosledni dvojezičnosti toponomastike.«

Deželna gozdna služba ni poskrbela, da bi dotrajane table z italijanskim napisom o nevarnosti gozdnih požarov zamenjala z dvojezičnimi. Omenjena ustanova pa je že namesnila veliko dvojezično tablo v doberdolski občini in to ob pokrajinski cesti nad jezerom.

Colja: »Res je, ti opozorilni napisi so le v italijanščini. Pred več kot enim letom je deželna gozdna služba naredila prošnjo, da bi zamenjala table. Naš odgovor je bil odklonilen, ker ni bil predviden dvojezičen napis. Vtis imam, da je gozdna služba z direktorjem Barocchijem na čelu dokaj odprta, sklepam pa da so ovire in pomisleki nekje »višje'.«

Budin: »Na podlagi tudi dovoljnega mnenja bivšega vladnega komisarja Marrosuja smo od gozdne službe že večkrat zahtevali dvojezične napise, a zaman. Od te zahteve ne nameravamo odstopati.«

Pokrajina je pred leti ob otvoritvi Ceste terana namestila table le v italijanskimi napisi. Tedaj je bilo v trenutku ogorčenosti slišati tudi grožnje, da bodo občinske uprave same poskrbele za dvojezične napise, če ne bo v tem smislu takoj ukrepala pokrajinska uprava.

Budin: »Bistvo problema je isto. Tudi ti napisi bi morali biti dvojezični, vendar pa občine ne morejo povsod kriti »lukenj« drugih ustanov, tudi ker to pomeni velike stroške. Sicer so ponekod skrivnostno »zmanjkale« table, kar pa vsekakor ni prava rešitev.«

Colja: »Zahteva je še vedno aktualna. Na Pokrajini so se med tem časom menjali že trije odborniki za kmetijstvo in tako se rešitev tega problema prenaša v nedogled.«

Po znanih zapletih v devinsko-nabrežinski občini v zvezi z dvojezičnimi izkaznicami je Slovenska skupnost zahtevala, da zgonski in repnaborski občinski svet obravnavata to žgato problematiko na izredni seji in odobrita zadevno resolucijo. Kakšno je vaše stališče do te pobude?

Colja: »Pismo Slovenske skupnosti smo prejeli komaj v soboto in odbor še ni imel priložnosti, da bi o tem razpravljali in zavzel uradno stališče. Moje osebno mnenje pa je, da je problem postavljen nekoliko strukturno, ker je bilo očitno že ob sestavi koalicije v devinsko-nabrežinski občini, da bo to vprašanje prišlo na dnevni red. Načrtje se načelo, ki je zelo važno za vse nas, zato bomo tudi o tem razpravljali na prvi redni seji, vendar pa brez hitrega postopka. V naši občini se problem dvojezične osebne izkaznice ne postavlja in doslej je ni še noben občan italijanske narodnosti zavrnil. Razpihovanje tega problema bi po mojem bolj škodovalo kot koristilo. Navsezadnje pa nima smisla razpravljati, ker mi nismo bili seznanjeni z vsebino Locchijevega pisma.«

Budin: »Politično in taktično je zgrešena poteza, da se odpira vprašanje dvojezičnih izkaznic tudi v drugih okoliških občinah. Slovenska skupnost ima pri tem zapletu svoj delež odgovornosti, saj je odločilno podprla izvolitev župana Locchija, ki je to »zakuhal«. Mi smo opozarjali, da bo koalicija s Kršćansko demokracijo pomaknila Slovence v šibkejši položaj in to se sedaj dogaja. V zgonski občini se problem dvojezičnih izkaznic ni nikoli postavljaval in je izven vsake diskusije. Vsekakor pa bo tudi ta zadeva kot vsa druga vprašanja, ki so povezana s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji, na dnevnem redu na prihodnji seji občinskega sveta, ki ga bomo v kratkem sklicali zaradi proračuna. Tedaj bodo prišla do izraza politična stališča pa tudi odgovornosti.«

B. S.

Dan sodelovanja med Univerzo Trst in ustanovo BIC

V okviru poživljenih prizadevanj Univerze v Trstu, da bi navezala čim tesnejše in dejavne stike s svetom znanosti in proizvodnje tako v pokrajinskem kot v deželnem okviru, bo petkov dan posvetila ustanovi BIC oziroma svojim bodočim odnosom s to pomembno strukturo, ki si jo je zavod IRI zamislil za spodbujanje industrijskega razvoja na območju tržaške in goriške pokrajine.

Ob 10. uri bosta tako rektor prof. Giacomo Borruso in pooblaščen upravitelj BIC Francesco Zacchigna podpisala (v dvorani Cammarata na rektoratu) okvirno konvencijo o sodelovanju med obema ustanovama, nato pa se bosta v konferenčni dvorani ekonomske fakultete srečala s profesorskim zborom. Le-temu bosta Borruso in Zacchigna najprej orisala okvire bodočega sodelovanja, ki predvideva široko paleto skupnih iniciativ in recipročno uporabo struktur, s posebnim ozirom na uporabo tehnično-znanstvenih laboratorijev in informatičnih naprav. Pooblaščen upravitelj Zacchigna pa bo univerzitetne profesorje povrh podrobno seznanil z dejavnostjo in cilji ustanove BIC.

Srečanje med akademskim svetom in »inkubatorjem« za nove industrijske dejavnosti se bo popoldne ob 15. uri nadaljevalo na sedežu ustanove BIC v Ulici Flavia, kjer si bodo gostje z univerze ogledali strukturo in se podrobneje seznanili z njeno dejavnostjo in z mladimi podjetji, ki so našla zatočišče pod njeno streho.

V pripravi konferenca o (ne)varnosti cestnega prometa

Trst prednjači v nesrečah

Včeraj je bila na sedežu agencije ANSA tiskovna konferenca, na kateri so predstavili tržaško konferenco o varnosti v prometu, ki jo prireja Italijanski odbor za varnost na cestah. Tema konference bo »Mladi in varnost na cestah, kaj je treba storiti?«

Pobudo, ki bo v tržaškem hotelu Savoia 30. novembra, sta predstavila predsednik odbora Walter Grandis in predsednik tržaškega ACI Azzarita. Osnovni cilj pobude je osvestiti javnost in še posebno mlade o vprašanih varnosti na cestah. Dejstvo je, da v šolah ni ustreznega prometnega pouka, ki bi bil izrednega pomena in to predvsem na srednjih šolah. Dejstvo je, da lahko mladi, ki dopolnijo štirinajsto leto starosti, vozijo moped, na motor pa lahko sedajo, ne da bi poznali osnovnih prometnih pravil. Prav nepoznavanje pravil in slabo »vedenje« v prometu sta kriva številnih prometnih nesreč, na žalost tudi smrtnih.

Na tiskovni konferenci so označili prometne nesreče kot »tiho« vojno, ki terja v Italiji več kot 9.000 mrtvih letno in 200.000 ranjenih. Škoda je ogromna, računajo na 228.700 milijard lir in to, ne da bi upoštevali stroške za policijske in druge posege na kraju nesreče. Na tiskovni konferenci nismo izvedeli za podatke v tržaški pokrajini, saj so jih obljubili za dan posveta, dejstvo pa je, da je Trst med mesti, kjer je največ prometnih nesreč, ki so prevečkrat tudi smrtno. Pomenljivo je, da se več nesreč zgodi v mestu kot pa v okolici, kar kaže na očitno nespoštovanje predpisov.

Oba govornika sta včeraj naglasila, da je v tržaški pokrajini več prometnih »značilnosti«, ki povzročajo nesreče. Tako prihaja do očitnega »konflikta« med starejšimi šoferji in mladimi. Starejši vozijo počasneje, mladi pa skušajo prehitovati in so pri tem večkrat preveč drzni. Predsedni avtomobilskega kluba ACI je naglasil, da ni vedno hitrost kriva za nezgode. Ljudje ne spoštujejo pravil in veliko šoferjev vozi po sredini cestišča, večkrat zelo počasi tudi tam, kjer ceste dovoljujejo večjo hitrost. Tudi ti avtomobilisti ovirajo promet in povzročajo predzrna in usodna prehitavanja.

Predsednik ACI pa je bil kritičen tudi do slabega vzdrževanja cestnih znakov in je bil piker do tržaških mestnih redarjev. Dejal je, da lahko v teh dneh, odkar so zaprli mestno središče prometu, vidimo nenavadno veliko redarjev, ki zasledujejo morebitne kršilce prepovedi, vprašal pa se je, zakaj ni redarjev ob nevarnih križiščih in zakaj ne

kaznujejo nepredvidnih motociklistov in avtomobilistov. Skratka, tržaški mestni redarji naj bi skrbeli predvsem za dajanje glob voznikom, ki parkirajo na prepovedanih mestih, ne pazijo pa dovolj na varnost mestnega prometa in ne zasledujejo kršilcev.

O vseh teh vprašanjih bo govor na tržaškem kongresu, za katerega pa bo značilno, da bodo nastopili tudi mladi. Osnovnošolci in učenci nižjih srednjih šol bodo sodelovali z risbami in nalogami, dijaki višjih srednjih šol pa bodo stopili pred mikrofoni in povedali svoja mnenja in stališča do tako kočljivega vprašanja. Spregovorili bodo seveda tudi mestni upravitelji, strokovnjaki in predstavniki mestnih redarjev, cestne policije in karabinerjev, skratka vsi, katerih naloga je skrbeti za varnejši promet.

Na voljo smo vam na štirih mestih

ZASTOPNIK FIAT

Slovenski predstavniki pri Richettiju Za hitro izpolnitev obvez v zvezi s sinhrotronom

Na pobudo Kraške gorske skupnosti je bil včeraj dopoldne na tržaškem županstvu sestanek o izvajanju dogovora, ki ga je Občina Trst - kar zadeva njene pristojnosti - podpisala v okviru širšega sporazuma o protivednostih za škodo, ki jo Krasu in njenemu prebivalstvu prinaša gradnja sinhrotrona pri Bazovici. Tržaško občinsko upravo sta na srečanju zastopala župan Franco Richetti in odbornik za urbanistiko Eraldo Cecchini, udeležili pa so se ga še predsednik Marino Pečenik za Kraško gorsko skupnost, Suadam Kapic za Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo, Vojko Kocjančič za Slovensko deželno gospodarsko združenje, Edi Bukavec za Kmečko zvezo, Karlo Grgič in Mirjan Žagar za Koordinacijsko združenje vzhodnokraških vasi in deželni svetovalec KPI Miloš Budin.

Namen srečanja je bil spodbuditi občinske može k čim hitrejšemu izvajanju sprejetih obvez, ki se nanašajo na rešitev serije vprašanj, ki so v pristojnosti Občine. V prvi vrsti gre za nujnost oblikovanja in sprejetja urbanističnih instrumentov za potrebe vzhodnokraškega prebivalstva, in to predvsem v zvezi s preureditvijo bivšega begunskega naselja pri Padričah (kjer naj bi dobile prostor gospodarske in družbene dejavnosti ter športni objekti) in z rešitvijo problema Gozdne zadruge v Bazovici. Drugi problem zadeva vprašanje jusa, kjer bi morala Občina posredovati pri Deželi za sprejem deželnega normativa glede na to, da ima Dežela na tem področju primarno pristojnost (sedaj ureja jus vse državni zakon). Tretja zahteva se nanaša na ustanovitev (že dolgo obljubljenega) občinskega odborniškega za kmetijstvo in na zagotovitev zastopnosti Slovencev v raznih komisijah in organih Občine Trst, ki odločajo na družbenem in gospodarskem področju (npr. pri izdajanju raznih dovoljenj). Tudi to je vprašanje, ki ga naša skupnost že dolga leta zastavlja brez uspeha, saj je v odgovor vedno prejemala izgovor, da so v teh organih zastopane samo vsedrjavne stanovske organizacije. Med preostalom obravnavanimi vprašanji naj omenimo še problem dvojezičnih napisov in poimenovanja

ulic (tudi v mestnem središču) po za-služnih slovenskih predstavnikih.

Na posebno odločno zahtevo slovenskih predstavnikov, da se ta vprašanja rešijo čimprej (zlasti tista, kjer lahko Občina ukrepa po hitrem postopku), sta Richetti in Cecchini odgovorila z izrazi največje pripravljenosti, še zlasti za reševanje urbanističnih vprašanj, kar je predpogoj za uresničitev načrtov, ki jih bo potem s pomočjo Dežele podprla tudi Kraška gorska skupnost. Predstavnik občinske uprave sta skratka izrazila pripravljenost Občine za uresničitev sprejetih obvez in se tudi strinja za nujnost, da se te obveze čim hitreje uresničijo.

Posebej je na srečanju tekla beseda tudi o dveh spomenikih, ki prav tako že dolgo »žulijo« slovensko skupnost: o ureditvi spominskega parka na bazoviški gmajni in na openskem strelišču. Tudi tukaj sta občinska upravitelja, in zlasti odbornik Cecchini, pokazala precej poslušna, vendar je bilo hkrati rečeno, da bo treba za rešitev teh dveh vprašanj dobiti čim širše soglasje krajevnih dejavnikov.

O finančni vlogi Trsta v novi Evropi

»Trst: finančni center nove Evrope« je naslov celodnevne simpozija, ki ga v ponedeljek, 26. novembra, prireja Pokrajina Trst pod pokroviteljstvom Dežele Furlanije-Juljske krajine. Zamišljal o simpoziju se je porodila na srečanju, ki ga je pokrajinska uprava pod naslovom »Mednarodna trgovina in finančne dejavnosti v Trstu v devetdesetih letih« priredila letošnjega junija in ki je zbudil veliko zanimanja.

Glavni namen ponedeljkovega posveta je vsekakor v analizi možnosti, da bi uporabili Trst in njegovo prosto pristanišče kot središče za razvoj mednarodne trgovine in za oblikovanje finančne proste cone. Srečanja se bodo udeležili izvedenci iz vse Italije, med njimi tudi minister za usklajevanje politike z EGS Romita in predsednik senatne proračunske komisije Andreata.

Maniaco in Calvi na seminarju ARCI Novejša zgodovina je vsa v sodnih aktih o pokolih

»Vso zgodovino naše države bo treba ponovno preučiti v luči delovanja in zgodovine Gladio.« je bila vodilna misel prvega srečanja seminarja na temo »Od nekanoniziranih pokolov do krize evropske levice«, ki ga ARCI in ARCCS prireja v dvorani Venezian univerze. Včerajšnje prvo srečanje je bilo namenjeno desničarskemu prevratništvu od pokola na Trgu Fontana do operacije Gladio, gosta pa sta bila odvetnika Roberto Maniaco (civilna stranka na procesih o Petovljah) in Guido Calvi (civilna stranka na številnih drugih procesih, kot so procesi za pokol v Bologni, na vlaku Italicus, pred Kmečko banko v Brescii itd.).

Maniaco je uvodoma ugotavljal, da je Gladio deloval dejansko v korist vlade in proti vsakršni vladni spremembi (deloval naj bi torej tako proti levici kot proti desnici) in da so pokoli, puči in terorizem služili predvsem vladajočemu političnemu razredu, ki je edini - vsaj navidezno - jamčil stabilnost v državi. Od vseh znanih pokolov naj bi tisti v Petovljah vsekakor ne sodil v načrte tajnih služb: zamislili naj bi si ga in izvedli videmski neofašisti Cicuttini, Vinciguerra in Boccaccio, in sicer zato, da bi ga »prisodili« levičarskim ekstremistom. Iz istega razloga naj bi se framazonška loža P2, ki naj bi bila prav tako vpletena v

Gladio, potrudila, da bi zaščitila furlanske gladiatorje, tako da je s pomočjo svojih članov (častnikov in sodnikov) preusmerila preiskavo.

Maniaco je nato omenil vse etape preusmerjene preiskave in dogodke, zaradi katerih so branilci prvih obtožbenc zasumili, da nek nevidni »lutkar« skriva indicie in kali vodo (anonimna pisma, »izgubljeni« tulci itd.). Šele leta '86 je sodnik Casson odkril »nesoglasja« v preiskavah in začel novo, ki je privedla do odkritja Gladio.

Odvetnik Calvi, ki meni, da je novejša italijanska zgodovina vsa v arhivih procesov o raznovrstnih pokolih, se je nato vprašal, ali je sploh mogoče govoriti o demokraciji, ko oblast razpolaga s tajnim sredstvom, ki zagotavlja njen obstoj. Več členov italijanske ustave namreč izrecno prepoveduje ustanavljanje tajnih vojaških organizacij, ki imajo politične namene. Prav tako narekuje, da mora obrambne dogovore ratificirati parlament, nazadnje pa, da je za obrambo države poklicana vojska. Zato so nameni Gladio, ki je deloval tudi po koncu hladne vojne, izrecno ideološki in protustavni. Obstoje te organizacije pa je bilo mogoče odkriti le po 70. letih, ko se je sodstvo v veliki meri osvobodilo političnega pogojevanja (do 70. let so bili na delu še stari sodniki, ki so dejansko jamčili kontinuiteto s fašistično državo).

Na sliki (foto Magajna) pogled na univerzitetno dvorano med včerajšnjim seminarjem.

Sindikati o Monteshellu Nujno preprečiti odpuste delavcev bivše Aquile

Odločitev družbe Monteshell, da sproži postopek za odpust iz službe 152 delavcev bivše rafinerije Aquila, je včeraj izzvala vrsto reakcij. Kot predvidevajo dogovori o kolektivnih odpustih, so tržaška vodstva sindikatov CGIL, CISL in UIL včeraj zahtevala nujen sestanek z zvezo industrijcev, da bi preverili, ali obstaja kak drugačna rešitev. Poleg tega pa so sindikati zahtevali tudi nujen sestanek s predsednikom Dežele Biasuttijem, da bi skupno dosegli, kot piše CGIL v svojem tiskovnem sporočilu, ustavitev postopka za odpuste, podaljšanje dopolnilne blaginje za delavce bivše Aquile oziroma verodostojen dogovor o alternativni zaposlitvi dela izmed njih.

Toda medtem je že sklical srečanje med prizadetimi stranimi deželni odbornik za industrijo Saro, in sicer za četrtek, 29. t. m. Na sestanku bi morali preučiti predvsem možnosti alternativnih zaposlitev. Poleg tega je tržaški župan Richetti tudi že napovedal, da bo tržaški občinski svet razpravljal o zadevi v ponedeljek, 26. t. m. Omeniti namreč velja, da je tržaška občina med podpisniki rimskega sporazuma o industrijskem preustroju žavelskega obrata, in to skupno s Pokrajino Trst, Deželo FJK, ministrstvom za industrijo ter seveda z družbo Monteshell in sindikati.

Družba Monteshell se pri sprožitvi postopka za odpust iz službe sklicuje prav na nespoštovanje tega sporazuma, saj je v njem bilo med drugim predvideno, da bi družba Monteshell morala uresničiti v Žavljah podzemsko plinsko skladišče, za kar pa ji doslej pristojne oblasti, v prvi vrsti Dežela, niso še izdale dovoljenja. Kot znano, načrt za skladišče preučuje deželna komisija za nevarne industrijske dejavnosti.

Mnogi vidijo v grožnji z odpusti iz službe poskus pritiska družbe Monteshell, da bi dosegla dovoljenja za skladišče. Takšno možnost je včeraj ponovno obsodil sindikat CGIL, ki je v tem sklopu tudi poudaril, da ni razlogov, da ne bi že zdavnaj zagotovili alternativne zaposlitve delavcem bivše Aquile, ki predstavljajo strukturalno odvečno silo. (Gre za 50 mest.)

Beneška sodnika Casson in Mastelloni morda kmalu v naših krajih

Povezave med Petovljami in Nabrežino?

Beneška sodnika Felice Casson in Carlo Mastelloni, ki vodita preiskavo o petovljskem pokolu in o tajni organizaciji Gladio, bosta najbrž v prihodnjih dneh obiskala tudi devinsko-nabrežinsko občino, kjer so februarja in marca leta 1972 odkrili več skladišč orožja in razstreliva. Iz preiskave namreč prihajajo vse jasnejše do izraza posredne ali neposredne povezave med atentatom v Petovljah maja leta 1972, v katerem so izgubili življenje trije karabinjerji, in nabrežinskim odkritjem.

Orožje in razstrelivo so nabrežinski karabinjerji odkrili v dveh manjših »pejcah« v bližini železniške postaje Bivio, na kamnitem, z borovci zaraščnem obronku, pod katerim teče železniški tunel. Jami se nahajata nedaleč od železniškega odcepa za Opčine in Jugoslavijo. Takrat sta bili jami zelo dobro zamaskirani, celotno področje pa je danes zelo zaraščeno in torej precej težko dosegljivo. Karabinjerji, ki jih je vodil tedanji načelnik nabrežinske čete kapetan Antonio Platroti, so takoj naredili inventar zaplenjenega orožja in razstreliva, še danes pa ni jasno, kdo jih je pravzaprav točno napotil do teh izredno pomembnih odkritij. Nekateri vsedrjavni časopisi so včeraj znova objavili vest, da so na orožje in razstrelivo opozorili nekateri domačini (ali celo otroci), ki so se tam sprehajali (ali igrali), tega dejstva, ki ni postranskega pomena, pa preiskovalci (vsaj takrat ne) niso potrdili, a tudi ne demantirali. Obstaja namreč možnost, da je karabinjerje kdo namerno in nalašč napotil v tista skladišča. In če je bilo res tako, kdo je imel interes za tisto odkritje dva meseca pred Petovljami? Ob tem se postavljajo tudi vprašanja, če so sile javnega reda pravzaprav odkrile vsa obstoječa skladišča, čeprav so karabinjerji (vsaj tako so poročali uradni viri) takrat natančno prečesali celotno območje in skrbno pregledali vse jame in globeli med Nabrežino in Križem.

Beneška sodnika bosta morala tudi ugotoviti, ali sta ti dve skladišči orožja pri Biviu bili na nek način vezani z vsem, kar se je (znanega in še neznane) dogajalo v Katrni jami, v bližnjih kamnolomih in na območju nekdanje apnenice pri Jeplencimed Nabrežino Postajo, Šempolajem in Praprotnom. Jama je napodna gledano zelo lepa in slikovita, pretekleosti in še danes prirejajo taborne ognje ter tudi razne družabnosti. Pred leti so se z njo ukvarjali arheologi, v začetku sedemdesetih let pa so vanjo red-

Katrna jama med Nabrežino in Šempolajem

no zahajali neofašisti, ki so jo uporabljali kot neke vrste prostor za strelne vaje. Ljudje, ki tam živijo, se še danes spominjajo nočnih pohodov, terenskih vozil in avtomobilov z evidenčnimi tablicami raznih italijanskih mest, med katerimi je prednjačila Padova, kjer so imeli fašisti in nacisti najboljše organizirano oporišče v severni Italiji. Ljudje se se redno prito-

ževali nabrežinskim karabinjerjem, ki so sicer nekajkrat zastražili jama in baje tudi večkrat legitimirali »nočne obiskovalce«, konkretnih ukrepov proti nostalgikom pa niso sprejeli. Velike težave s Katrno jamo so imeli stalno tudi lastniki bližnjih kamnolomov. Tudi oni so zadevo večkrat javili karabinjerjem, konkretnih ukrepov pa od nikoder. Kraj je de-

jansko postal nevaren, tistemu, ki si je upal protestirati, pa so se škvadrsti maščevali, tako da so nekoč »neznanci« popolnoma razdejali hišo ob apnenici, da ne govorimo o drugih nevšečnostih, ki so jih utrpeli lastniki in delavci sosednjih »jav«. Časopisi v teh dneh na dolgo in na široko pišejo, da so tudi v Katrni jami (ali v sosednjih kamnolomih) odkrili orožje in razstrelivo, uradnih potrdil o teh najdbah pa ni. Težko je vsekakor verjeti, da bi kdorkoli (še manj pa morebitni teroristi) skrili razstrelivo v tako široko dostopni in zelo znani jami, vrh tega pa še zelo blizu hiš.

Območje ob Katrni jami pa je povezano tudi s tragično smrtjo (več kot leto dni po odkritju skladišč orožja) mladega karabinjerja, ki je bil na izvidnici v bližini apnenice ali »frnaže«, kot jo imenujejo domačini. Sodna preiskava je uradno ugotovila, da je mladega orožnika sredi noči pomotoma ustrelil kolega, tragedijo pa so kaj kmalu arhivirali. Poveljstvo karabinjerjev je sporočilo, da je izvidnica samo (kot običajno) nadzorovala jama, tako tolmačenje dogajanja pa je že takrat pustilo marsikatero odprto vprašanje, ki bi ga bilo vredno morda danes dokončno pojasniti.

SANDOR TENCE

Odvetnik Bernot o preiskavah sodnika Cassona

Po petnajstih letih od prvega procesa in po osemnajstih letih od atentata pri Petovljah zgleda, da se bo beneški preiskovalni sodnik dr. Felice Casson vendarle dokopal do resnice ali vsaj do odkritja povezav med tajno strukturo Gladio in prevratniškim delovanjem raznih fašističnih skupin.

Znani goriški odvetnik Livio Bernot, ki zastopa koristi dveh obtožbenc, ki sta bila kasneje sicer povsem oproščena v zadevi atentata pri Petovljah in zdaj terjata denarno odškodnino za po krivici prestano zaporno kazen, je prepričan, da bo preiskovalni sodnik vendarle uspel raztrgati vse zavese, ki so jih okrog zadeve postavljali in ki še niso v celoti razgrnjene.

V ponedeljek je odvetnik Bernot prisostvoval zaslišanju upokojenega generala Mingarellija, ki je bil pred leti sicer že obsojen. V času atentata je bil poveljnik karabinjerjev v Vidmu. Bil naj bi v stiku z Aldom Specogno, vpletenim v zadevo "O". Vendar, kakor nam je odvetnik Bernot povedal, je preiskovalni sodnik Casson, čeprav se je nekaj vprašanj nanašalo tudi na zveze s Specogno, posebej vztrajal na dveh sklopih vprašanj: kdo je bil odgovoren za skladišče orožja in eksploziva, ki so ga našli pri Nabrežini spomladi leta 1972, in kdo je z njim lahko razpolagal. Odvetnik Bernot zaradi preiskovalne tajnosti sicer ni mogel

povedati, kaj je beneški sodnik izvedel, vendar je iz dolgega zasliševanja vendarle mogoče potegniti določene, v mnogočem vznemirjujoče zaključke, ki naj bi potrjevali sicer že večkrat nakazano možnost, da naj bi vojaški material poleg "strukture" služil še komu drugemu.

Ob tem velja dodati, da je v zadevi prišlo do določenega mešanja pojmov, ki pa bistva ne spremenijo. V sodnih aktih se stalno navaja kot kraj, kjer naj bi bilo orožje najdeno, "cava", to je kamnolom, medtem ko je bilo skladišče v dveh jamah. Sodnik Casson preiskuje predvsem vprašanje, kdo je razpolagal z materialom, in je menda v tem smislu že posredoval državnemu pravdnistvu dokumentacijo za nadaljnje ukrepe.

Drugi sklop vprašanj je zadeval vlogo generala, tedaj polkovnika Mingarellija glede prikrivanja oziroma preusmeritve preiskave v zadevi atentata pri Petovljah. Prav glede tega aspekta so prišle na dan "pretresljive in senzacionalne" novice. Eden od soudeležencev procesa zaradi atentata pri Petovljah (beneški Il Gazzettino navaja naj bi to bil Di Biaggio) naj bi v posebni izjavi v celoti razkril ne samo to, kar je bilo že znano in ugotovljeno glede prikrivanja resnice, oziroma zavajanja preiskovalcev, ampak tudi precej drugih podrobnosti.

V. K.

Vlom v trgovino bele tehnike

Neznanci so v noči med ponedeljkom in torkom vlomili v trgovino bele tehnike Marzi v Ul. Baiamonti 83 ter jo okradli za približno 10 milijonov lir vrednosti. Iz trgovine so namreč odnesli 5 televizijskih kamer, 3 televizorje, 4 električne brivske aparate, 4 telefone brez žice, 5 gramofonov in druge predmete. S silo so odprli tudi elektronsko blagajno in iz nje pobrali približno 10 tisoč lir drobiža.

Vlom je prva opazila sama lastnica, 52-letna Liliana Solaro iz Ul. Svevo 22/1, ko je včeraj zjutraj odprla trgovino. Takoj je ugotovila, da je bila železna zavesa s silo dvignjena in da je v trgovini zmanjkala večja količina blaga. Takoj je poklicala policijo, kateri je med drugim povedala, da je trgovino zapustila večer poprej okrog 20.30. K sreči je trgovina zavarovana proti kraji.

Grožnje proti židovski skupnosti

Promet po ulicah sv. Frančiška, Pa-lestrina in Donizzetti je bil včeraj dopoldne ustavljen skoraj eno uro, in sicer od 10.30 do 11.30. Neznane je namreč po telefonu javil, da stoji pred sinagogo avto-bomba. K sreči se je izkazalo, da je bila vest neresnična, tako da je promet lahko znova stekel. Karabinjerji in policisti pa so med temeljitim pregledom celotne okolice našli razne protizidovske časopisne izrezke in napise. Omenimo naj še, da je židovska skupnost v zadnjem času prešla več grozljivih telefonskih pozivov.

Kontrolna akcija policije v pokrajini

Tržaška policija je od sobote zvečer do nedelje zjutraj izvedla kontrolno akcijo na tržaškem teritoriju, v okviru katere je opravila vrsto pregledov avtomobilov in javnih lokalov. Pri tem je identificirala skupno 241 ljudi in pregledala 79 avtomobilov. Dve vozili je zaplenila zato, ker nista bili zavarovani, poleg tega pa je naložila 77 glob zaradi različnih prometnih prekrškov.

Polijski agenti so nadalje prijavili sodnim oblastem dve osebi zaradi posesti manjših količin mamil, eno pa prefektu zaradi podobnega prestopka. Poleg tega so prijavili še dve drugi osebi zaradi posesti orožja.

Decembra v Trstu drugo srečanje o filmski umetnosti Alpe-Jadran

Drugo mednarodno srečanje filmske in televizijske produkcije držav in dežel članic delovne skupnosti Alpe-Jadran bo na sporedu v tržaškem gledališču Miela od 6. do 12. decembra. Pobudo, ki jo organizira krožek »La Cappella Underground« v sodelovanju z vsedravnim združenjem filmskih kritikov (SNCCI) za Lombardijo in dežele Triveneta in pod pokroviteljstvom ministrstva za turizem in prireditve, Dežele FJK in Pokrajine Trst, bodo podrobneje predstavili na današnjem konferenci na sedežu agencije ANSA. Na njej - pričela se bo ob 11.30 - bodo sodelovali deželni odborniki za stike z EGS Gianfranco Carbone, predsednik Pokrajine Trst Dario Crozzoli, pokrajinski odborniki za kulturo Raffaele Dello Russo in Annamaria Percavassi, umetniški vodja srečanj »Alpe Adria Cinema«.

Uradno se bo letošnja prireditev začela 6. decembra s predvajanjem filma »Marianne und Ich« češkoslovaškega

režiserja Jirija Weissa. Film so prikazali na zadnjem beneškem filmskem festivalu, v naslovni vlogi pa igra Marianne Sägebrecht, ki se bo udeležila tržaške prireditve. Vsega bodo na letošnjem filmskem festivalu predvajali približno 30 filmov, ki so jih posneli v raznih deželah članicah delovne skupnosti Alpe-Jadran v zadnjih dveh letih. Posebej pa bodo prikazali filmsko (tudi animirane filme) in video produkcijo zadnjega desetletja švicarskega kantona Ticino.

S skupnim naslovom »Paprika« pa so označili kratek niz »madžarske filmske komedije«. Gre za šest filmov iz let okrog 1930, ko je Budimpešta slovela kot privlačna srednjeevropska metropola, v izbranih delih pa je zelo opazen vpliv takratne italijanske kinematografije.

Omeniti velja še mednarodni simpozij o odnosu filmske produkcije do jezika in narečij, s posebnim ozirom na srednjeevropsko območje.

V petek se začenja letošnji niz Openskih glasbenih večerov

Možnost za javno koncertiranje je gotovo ena izmed poglavitnih želja, ki jo imajo mladi glasbeniki ob koncu glasbenih študijev. Vemo pa, da je teh možnosti zaradi pomanjkanja primernih dvoran in večkrat tudi zaradi pomanjkanja primernih struktur, ki bi za to poskrbele, vsekakor premalo. Po več letih izkušenj (letos stopamo v enajsto sezono) in na podlagi velikega povpraševanja mladih glasbenih izvajalcev smo organizatorji openskih glasbenih večerov ugotovili, da je najgledljivi smisel prirejanja koncertov ravno v tem, da so dejanska priložnost za javno nastopanje pred sicer intimno publiko, ki je pa v teh letih spoznala in se naučila ceniti resno glasbo.

Letošnji cikel Openskih glasbenih večerov se bo pričel v petek, 23. novembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah s koncertom, ki bo resnično slovesni uvod v letošnjo sezono. Nastopil bo namreč Obalni komorni orkester, ki ga vodi violinski pedagog Borut Logar. Kot izredni gost bo z ansamblom sodeloval tudi domačin Peter Filipčič, violončelist in glasbeni pedagog, ki je Opencem, pa tudi širši tržaški publiko dobro znan zaradi aktivne koncertne dejavnosti, ki jo ima še zlasti kot član godalnega kvarteta Glasbene matice. Na večeru, ki se obeta kot izredno privlačen in za katerega že vlada nenavadno pričakovanje, bo orkester predstavil dela skladateljev Albinonija, Vivaldija, Ipavca, Bartoka in Kumarja.

gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1990/91
Nocoj ob 20.30 ponovitev predstave gledališke skupine VENETO teatro z delom LA SORPRESA DELL'AMORE v režiji S. Segujia. V abonmaju: odrezek št. 2A. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Operna sezona 1990/91 - Pri blagajni gledališča Verdi je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrditev starih. Urnik: od 9. do 13. in od 16. do 19. ure. Ob ponedeljkih zaprto.

Pri gledališču Verdi so v teku priprave na Bellinijevo opero LA STRANIERA.
Simfonična sezona 1990/91
V petek, 7. decembra, ob 20.30 (red A) enkratna izvedba koncerta s sopranistko SUMI JO in pianistom BO PRICEJEM. Na programu Mozartove, Schubertove, Debussijeve in Straussove skladbe.

LA CONTRADA
Gledališče Cristallo
Pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev.

Nocoj ob 20.30 ponovitev predstave gledališke skupine Pro.Sa produzioni iz Rima s Tolstojevu KREUTZERJEVO SONATO. V dvojni vlogi režiserja in igralca nastopa Giancarlo Sbragia, ki ga spremljata Anna Piera Protopapa na klavir in Adalberto Murari na violino. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni UTAT v Pasaži Protti.

Ponovitve se bodo vrstile do nedelje, 25. t. m., s sledečim urnikom: četrtek, petek ob 20.30, v soboto bo dvojna predstava ob 16.30 in 20.30, v nedeljo pa ob 16.30.

GLEDALIŠČE v Ul. Ananian
ARMONIA - Gledališka skupina
V petek, 23. t. m., ob 20.30 premierska predstava skupine »Quelli de IL LUMICINO« s komedijo LE BARUFFE CHIOZZOTTE Carla Goldoni. Režija Sidonia Santin Social.

KUD MAGNET IN MG KRESNA NOČ
V petek, 23. t. m., ob 21. uri v dvorani A. Sirk v Križu predstava TANZSCHULE (Plesna šola) avtorja Sergija Verča. Krhava igra o maščevanju ljubizne in o ponorelosti sveta, ki ne priznava dobrega.

Ponovitvi bosta: v soboto, 24. t. m. ob 21. uri ter v nedeljo, 25. t. m. ob 18. uri.

GLEDALIŠČE MIELA REINA
Nocoj ob 21. uri bo na sporedu music film STEP ACROSS THE BORDER. Vstop prost.

razne prireditve

Dekliški zbor Slovenski šopek iz Mačkolj vabi na CELOVEČERNI KONCERT, ki bo v nedeljo, 25. t. m., v srenjski hiši v Mačkoljah.

Društvo slovenskih upokojencev Trst vabi na PRIREDITEV OB 100-LETNICI ROJSTVA PISATELJA FANCETA BEVKA danes, 21. t. m., ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. sv. Franciška 20. Spored: uvodna beseda prof. Boris Pangerc. Recitacije Stane Raztresen. Solopetje operna pevcata Zlata in Ljubiša Ogjanovič pri klavirju dr. Gojmir Demšar.

razstave

V TK Galeriji v Ul. sv. Franciška 20, razstavlja GIANNI PASOTTI in FLAVIO VAL. Razstava bo na ogled do 28. t. m.

V galeriji Juliet's room v Ul. della Guardia 16 je na ogled razstava slikarke PATRIZIE DEVIDÉ.

V Trstu je na ogled vrsta razstav, ki spadajo v okvir pobude »Neoklasicizem - aktualnost in zgodovina Trsta« in ki bodo na ogled do konca decembra.

V Vili Sartorio je na ogled razstava »Neoklasicizem - umetnost, arhitektura in kultura v Trstu«, v Muzeju Revoltella »Aktualnosti neoklasicizma«, urnik: vsak dan 10.00-19.00, ob nedeljah 10.00-13.00 in 17.00-20.00, v bivšem anglikanskem templju pa je na ogled razstava »Potovanja, potniki, neoklasicizem«. Urnik: vsak dan 10.00-13.00 in 17.00-19.00.

V galeriji Nadie Bassanese na Trgu Giotti 8 bo do konca decembra odprta razstava MARCIE GROSTEIN z naslovom »Homage to Balanchine: Chair Sculpture Installation«. Urnik: ob delavnikih od 17. do 20. ure.

V galeriji Torbandena v Ul. Torbandena 1 je na ogled razstava slikarke ALICE GOMBACCI.

V galeriji Cartesius, Ul. Marconi 16, bo do 5. decembra odprta razstava kiparja UGA CARAJA. Urnik: 11.00-12.30, 16.30-19.30, ob praznikih 11-13. Ob ponedeljkih zaprto.

V dvorani sindikata upokojencev pri sv. Ivanu, Ul. S. Cilino 44 bo do 25. t. m. razstavljal DUILIO ŠVARA svoje kipe, slike in risbe.

koncerti

VERDI
Koncertna sezona 1990/91
Pri gledališču Verdi so v teku vpisovanja novih abonmajev za koncertno sezono 1990/91.

SKD TABOR
Openski glasbeni večeri
Novi cikel openskih koncertov se bo pričel v petek, 23. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Nastopil bo Obalni komorni orkester pod vodstvom dirigenta Boruta Logarja. Na sporedu Albinoni, Vivaldi, Ipavec, Bartok in Kumar.

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo

V ponedeljek, 26. t. m., ob 20.30 bo na sporedu koncert Nicolette Curiel in Bruna Canina.

Luteransko-evangelikaška cerkev
V petek, 23. t. m., ob 18.30 bo v luteranski cerkvi na Largu Panfili nastop dua klasičnih kitar »Fernando Sol«.

Glasbena jesen - Vila Geiringer
Nocoj ob 20.30 bo na sporedu koncert dua, ki ga sestavljata Massimo Blasizza (flavta) in Damiano Fabris (klavir).

šolske vesti

Na liceju F. Prešeren bodo umestitve razrednih svetov in govorilne ure jutri, 22. t. m., za klasične vzporednice in C razrede ob 17.30 (oziroma 18. uri). Za A in B razrede pa v petek, 23. t. m., ob 17.30 in ob 18.45.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

gostuje Teatr

KOMISSARŽEVSKAJA LENINGRAD

Grigorij Gorin: POZABITI HEROSTRATA, tragikomedija v dveh dejanjih
Kulturni dom, jutri, 22. novembra 1990, ob 20.30

M. Gindin - V. Sinakevič: ZVER, tragikomedija v dveh dejanjih
Kulturni dom, v petek in soboto, 23. in 24. novembra, ob 20.30

Predprodaja vstopnic od 10. do 12. ure, ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

kino

ARISTON - 17.45, 22.15 **Presunto innocente**, r. Alan Pakula, i. Harrison Ford.
EXCELSIOR - 17.45, 22.15 **Ghost - Fantasma**, i. P. Swayze.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 **Pretty woman**, r. Garry Marshall, i. Richard Gere, Julia Roberts.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 **Robocop II**, i. P. Weller, N. Allen.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 **Le comiche**, i. Renato Pozzetto, Paolo Villaggio.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 **Weekend con il morto**, r. T. Kotcheff.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 **Pummarò**, r. Michele Placido.

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Giorni di tuono**, i. Tom Cruise.

MIGNON - 17.00, 22.15 **I divertimenti della vita privata**, i. Giancarlo Giannini, Delphine Forest.

EDEN - 15.30, 22.00 **Cicciolina e Moana le donne di mandingo**, porn., □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 **Dick Tracy**, i. Warren Beatty, Madonna, Al Pacino.

LUMIERE - 16.00, 22.10 **La grande abbuffata**, r. Marco Ferreri, i. Ugo Tognazzi.

ALCIONE - 17.00, 22.10 **Un minuto a mezzanotte**, fant.

RADIO - 15.30, 21.30 **Godimenti carnali**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razna obvestila

SKD Primorec iz Trebč vabi vaščane, da se udeležijo akcije POMOČ SLOVENIJI. Prispevke lahko oddajo tajnici društva Tatjana Milkovič, blagajniku Ladiju Correttiju, kot tudi na uredništvu Primorskega dnevnika ali jih nakažejo na tekoče račune pri naših bančnih zavodih.

40-letniki iz Proseka, Gabrovca in Kontovela bodo praznovali svoj jubilej. Zainteresirani naj se javijo do sobote, 24. novembra v drogeriji pri Marini Cibic tel. 225770 ali Štefiju Pertot tel. 225927.

Odbor sekcije VZPI-ANPI in Združenje aktivistov in deportirancev iz Križa vabita svoje člane in vse vaščane, da z denarnimi prispevki prisrskočijo na pomoč hudo prizadetim poplavljenjem v Sloveniji. Istočasno apelirata na vse ostale vaške organizacije, da se pridružijo s svojimi prispevki v tej humanitarni akciji. Nabiralna akcija je v teku. Prispevke sprejemajo v uradih Sindikata upokojencev v Križu št. 134, tel. 220710 vsako sredo in soboto od 9. do 12. ure.

Sekcija VZPI-ANPI z Opčin, Banov in Ferlugov poziva vse člane in prijatelje naj se pridružijo solidarnostni akciji »POMOČ SLOVENIJI«. Svoje prispevke lahko izročijo SKD Tabor - Prosvetni dom v popoldanskih urah.

Frankotu in Romani Oblak se je pridružila mala

LUISA

Staršema čestitata ter se z njima veselita noni Pina in Egidija.

19. t. m. je na Oddelku za tuje jezike in književnosti pri tržaški filozofski fakulteti uspešno diplomirala

FRANKA POROPAT

Iskreno ji čestitajo mama, oče in sestra Irena.

čestitke

Včeraj je praznoval 52. rojstni dan naš predragi TIBERIO PRŠUT iz Lakotiča. Da bi se mu uresničile vse želje, mu želijo vsi, ki ga ljubijo, predvsem pa Angela, Laura in Mauro.

Danes praznuje naš ljubi očka DRAGO rojstni dan. Vse najboljše, posebno pa zdravja mu želijo vsi njegovi, mala Nataša pošilja dragemu nonotu košek poljubčkov.

Dne 19. novembra t.l. je na tržaški univerzi doktorirala iz tujih sodobnih jezikov in književnosti FRANKA POROPAT. Prirščno ji čestitata in ji kličeta nadaljnjih uspehov Suzana in Aleksander.

Danes, 21. novembra, praznuje rojstni dan MARIUČA ROBBA. Mnogo sreče in zdravja v življenju in ji kličejo Nerio, sestra Laura in Lucina, svaka Stelio in Mario, nečakinji Mara s Frankom in Elizabeta z Andrejem. Mali Marko pa pošilja zvrhan koš poljubčkov.

Ani, Gorazdu in Matiji Vidmar se je pridružila mala BARBARA. Srečno in dolgo življenjsko pot ji želijo nona, nono in družina Munih.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 21. novembra 1990
ALBERT

Sonce vzide ob 7.12 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 9.18 - Luna vzide ob 10.50 in zatone ob 19.30.

Jutri, ČETRTEK, 22. novembra 1990
CECILJA

PLIMOVANJE DANES: ob 4.27 najnižja 0 cm, ob 10.03 najvišja 37 cm, ob 17.26 najnižja -51 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 15 stopinj, zračni tlak 1008,6 mb, rahlo raste, brezvetrje, vlaga 81-odstotna, nebo oblačno s slabo vidljivostjo, morje skoraj mirno, temperatura morja 14,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Marta Martellosi, Alice Corao, Monica Rossi, Aurora Seffino, Francesco Trevisan, Cecilia Colli.

UMRLI SO: 58-letni Antonio Premate, 55-letni Gino Radin, 75-letni Marcello Vaglieri, 77-letna Antonia Gheri, 77-letni Oreste Pozzer, 83-letni Giuseppe Chermaz, 64-letna Nicolina Dessardo, 77-letna Luigia Kluepfel, 68-letni Sergio Budicin, 85-letna Olga Salimbeni, 89-letna Emilia Pahor, 90-letni Bruno Fabbris, 86-letna Maria Micheli, 95-letna Anita Veronese, 66-letna Ilde-Pia Vidmar.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 19. do sobote, 24. novembra 1990

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50.

PROSEK (tel. 225141, 225340), MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

PROSEK (tel. 225141, 225340), MILJE, Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44. PROSEK (tel. 225141, 225340), MILJE, Mazzinijev drevored 1 - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761. predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

prispevki

Ob 13. obletnici smrti dragega Alojza Žagarja daruje Danica Žagar 30.000 lir za KD Slovan.

V spomin na Marijo Petaros darujeta Stano in Valerija Žerjal 20.000 lir za Skupnost Družina Opčine.

V spomin na Milko Juriševič vd. Križmančič darujejo sosedje 31.000 lir za Bazoviški dom in 31.000 lir za SZ Zarja.

Namesto cvetja na grob Otilije Černjave darujeta Anita in Bruna Metelko 25.000 lir za proseško cerkev.

V spomin na Zofijo Žagar daruje družina Pina Godnič 25.000 lir za Sklad Mitje Čuka in 25.000 lir za ASTAD na Opčinah.

Letniki Franka Miliča se klanjajo spominu sina Uga in darujejo 50.000 lir za SKD Vigred Sempolaj.

V spomin na Karla Rudeža darujeta Laura in Alessia 100.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

N.N. daruje 25.000 lir za knjižnico Pirkko Tomažič in tovariši ter 25.000 lir za SKD Tabor.

Sekcija KPI od Korošcev daruje 200.000 lir za gradnjo novega Ljudskega doma na Opčinah.

V spomin na Ivana Ferfoljo darujejo prijatelji brata Josipa 100.000 lir za vzdrževanje spomenika na Proseku.

V spomin na Celestino Španger daruje Mario Badalič za vzdrževanje spomenika padlim na Proseku.

OBČINSKO PODJETJE
ZA ELEKTRIKO, PLIN
IN VODO V TRSTU (ACEGA)

OBVEŠČA

da organizira, za predvideno metanizacijo devinsko - nabrežinske občine v sodelovanju z družbo SNAM IZPOPOLNJEVALNI TECAJ o normativih za namestitve notranjih naprav za uporabo plina metana.

Tečaj, ki bo brezplačen in je namenjen inštalaterjem plinskih naprav bo od 3. do 7. decembra 1990 od 17.30 do 19.30 v sejni dvorani pri športnem igrišču v Vižovljah.

Vsi zainteresenti, ki še niso najavili udeležbe preko obrtniškega združenja, se lahko prijavijo do srede, 28. novembra 1990, v uradu »Ufficio Preventivi e Verifiche«, Ul. Genova, II. nadstropje, soba št. 24. (telefon 7793423) vsak delavnik od 8. do 12. ure.

menjalnica

TUJE VALUTE			TUJE VALUTE		
	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST		FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1111,25	1090.—	Japonski jen	8,640	8,40
Nemška marka	752,70	745.—	Švicarski frank	890,87	880.—
Francoski frank	223,18	220.—	Avstrijski šiling	106,989	105,50
Holandski florint	667,190	660.—	Norveška krona	192,35	188.—
Belgijski frank	36,444	35.—	Švedska krona	200,57	196.—
Funt šterling	2190,45	2150.—	Portugalski eskudo	8,538	7.—
Irski šterling	2015.—	1990.—	Španska peseta	11,854	790.—
Danska krona	196,23	192.—	Avstralski dolar	854,050	100.—
Grška dragma	7,33	7.—	Jugoslov. dinar		
Kanadski dolar	956,5	890.—	ECU	1550,95	

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Donjo 831.131
Agencija Rojan 411.611

Hiša United Artists slavno zapušča filmsko prizorišče

Ob prihodu Giancarla Parréttija na vrh družbe MGM-UA bosta iz znaka ameriške filmske producerske hiše, ki slovi po rjovečem levu, izginili zadnji dve črki in zamenjala ju bo nova kratica MGM-Pathé. S starim simbolom se bosta predstavili le še peti del niza o Rambu in nova pustolovščina Jamesa Bonda.

Slavna producerska hiša UA - United Artists se je v svoji 71-letni uspešni »življenjski« pot potpravzaprav istovelila z zgodovino ameriškega filma in se uveljavila z uresničitvijo številnih drznih filmskih načrtov. Leta 1919 so jo kot zadružno ustanovili Charlie Chaplin, Mary Pickford, Douglas Fairbanks in D.W. Griffith z namenom, da bi nudila ustanoviteljem in drugim filmskim umetnikom predvsem čim večjo samostojnost in prostost pri izbiri scenarijev. Odlično se je uveljavila v dobi nemega filma, tudi ob prihodu Busterja Keatona. Prve težave pa so se na obzorju pojavile, ko je med ustanovitelji prišlo do hujših osebnih problemov. Na začetku 50. let je stanje izostrišlo še sodnijsko pravdanje med Chaplinom in Pickfordovo za oziroma proti prodaji filmske hiše. S prihodom novih lastnikov, Robertom Benjaminsom in Arthurjem Krimom, se je leta 1951 začel drugi zmagoviti vzpon družbe United Artists, ki se je usmerila tudi na rojevajoče se televizijsko tržišče. S tem, da je še vedno ponujala veliko prostosti filmskim umetnikom, je UA med drugim privabila pozornost Woodyja Allena, v teh letih pa so izpod njenega pokroviteljstva izšle nekatere znamenite filmske uspešnice. Druga zlata doba se je zaključila konec 70. let, ko je družbo UA odkupila Transamerica Corp: novi lastniki so posvečali pozornost predvsem finančni uveljavitvi in zanemarjali svobodnoželjna izhodišča ustanoviteljev, tako da se je sodelovanje odrekalo vedno več uspešnih filmskih osebnosti. Po obojestranskem kriznem stanju je nastala skupna družba Metro Goldwyn Mayer-United Artists, v kratkem pa bo slednja ostala le v zgodovini.

Filmska umetnost kot dobro zdravilo proti TV hipnozi

Samo 7 odstotkov otrok v starosti od 4 do 9 let je bilo vsaj enkrat v kinu, 43 odstotkov pa jih nikoli ni stopilo v kinodvorano. Podatke ponuja raziskava o odnosu med otroki in filmom, ki jo je izvedla revija Prospettive nel mondo, včeraj pa so jih tik pred objavo predstavili javnosti. Intervjuvanih je bilo 350 osnovnošolcev iz Rima in okolice, končni rezultat raziskave pa dovolj zgovorno namiguje na krizo, ki jo zadnje čase doživlja italijanski filmski svet. Na vprašanje, kaj jim pomeni kino, je več kot polovica otrok odgovorila, da je to velik televizor, točneje »tisti veliki televizor, ki je v kraju, kamor gremo s starši poleti na letovanje«. Za dobro tretjino intervjuvancev je »filmska izkušnja« tesno povezana s počitniškimi oddobji, predvsem z božičnimi prazniki in darilom za rojstni dan. Iz raziskave dalje izhaja, da gre ena petina otrok v kino z očetom ali z mamo, prav tolikšen del pa jih gre z varuško. Kino je torej tudi med najmlajšim občinstvom izgubil tisti družabni smisel, ko je ogled filma pomenil srečanje z ljudmi in nekajurno razvedrilo v kinodvorani. Na mestu velikega belega ekrana je novo »ognišče« sedaj televizija, ki predstavlja najučinkovitejši in najcenejši kratkočasje. Seveda so med najljubši junaki otroci omenili Ramba, Indiana Jonesa in Batmana, ob pustolovskem žanru pa mnogi ljubijo tudi risanke in komične filme.

Podatke izvedene raziskave je na tiskovni konferenci komentiral Gian Paolo Cresci, glavni urednik revije Prospettive nel mondo. Omenil je čedalje manjšo številno prisotnost kinodvoran, predvsem na podeželju in v manjših pokrajinah, v katerih še najpogostejše ponujajo v ogled filme, ki so vse prej kot primerni za občinstvo najmlajših. »Iz raziskave se oglašala alarmni zvonec«, je nadaljeval Cresci. »Ne more ga preslišati nihče, ki ljubi film, ustvarjalnost, domišljijo in umetnost. Otroke bi bilo treba odtrgati televiziji hipnozi in jim ob filmu ponuditi prostor za sanje in fantazijo.«

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Ženski breg CGIL postavlja zahteve

»Ne pustite nas na cedilu. Potrebujemo vas, da spremenimo to organizacijo.« Tako se je tajnik najmočnejše italijanske sindikalne organizacije CGIL Trentin obrnil na delegatke, ki so se konec prejšnjega tedna v Palermu udeležile druge vsedržavne konference namenjene »ženskemu delu sindikata«. Trentinu je namreč pripadla zaključna beseda na dvodnevem srečanju, kar pa je izkoristil predvsem zato, da je javno pozval članice CGIL, naj iz »plodne izkušnje ločene politične prakse ne preidejo v avtorizirani geto«, kar bi za posledico lahko imelo dejstvo, da ne bi imele več nobenega vpliva na splošne odločitve sindikata.

Kot izhaja iz poročil posameznih delovnih skupin, pa si ženske niso prvenstveno zastavljale vprašanja o »merjenju moči« v sindikatu oziroma o teži žensk v njem (vsekakor je na število vpisanih in na skupno število zaposlenih žensk še vedno precej nesorazmerna, predvsem v »vrhovih«), temveč so predvsem izpostavile šest glavnih vprašanj.

Tokratna vsedržavna konferenca se je odvijala v Palermu, zato je bila posebna pozornost posvečena kompleksni problematiki italijanskega Juga s posebnim poudarkom na povsem nezadovoljivem položaju žensk. Zaradi posebnosti celotnega položaja na Siciliji in v drugih južnih italijanskih deželah so se udeležence srečanja odločile, da v okviru Vsedržavnega koordinacijskega odbora članic CGIL ustanovijo stalno delovno komisijo »za Jug«. V njej naj bi predvsem sodelovale delegatke iz vse države, ki se prvenstveno posvečajo vprašanjem ženskega zaposlovanja (s posebnim oziranjem na delo »na črno«), zdravstva in javnih ustanov.

Glede notranjih odnosov v CGIL so bile delegatke odločnega mnenja, da bi bilo treba »uravnovesiti« prisotnost žensk v vseh vodstvenih strukturah sindikalne organizacije. Postavile so zahtevo po 25% zastopstvu, ki naj bi pripadlo ženskam, na vodilna mesta v okviru CGIL pa naj bi bile izbrane ženske, ki so se aktivno angažirale na področju ženske problematike.

Čas venomer preganja ženske, zato delegatke CGIL ne predlagajo samo, da bi skrčili delovne urnike posameznih delovnih kategorij, temveč da bi prišlo do drugačnega »upravljanja časa in celotnega življenjskega loka«.

V zvezi s sindikalnimi pogajanjimi ženske zagovarjajo decentralizacijo (pogajanja na krajevni ravni), glede nekaterih specifičnih vprašanj, npr. dogovarjanja o urniku »part time«, pa pravijo, da bi bilo korektnije, če bi jih prevzeli sindikati (doslej se je razgovarjal posamič vsak interesent).

Delo, ki ga ženske porabijo za nego družinskih članov, je velike družbene vrednosti, so poudarile delegatke CGIL in zahtevale, naj država ovrednoti vlogo družine in ženske v njej, vendar ne kot gospodinj. Šesti sklop vprašanj se je nanašal na razne oblike nadlegovanja ali izsiljevanja, ki so jim zaradi spolnih vzgibov izpostavljeni zaposleni (ženske in moški) na delovnem mestu. To vprašanje nameravajo članice CGIL uvrstiti na platformo sindikalnih zahtev pred pogajanjimi o novih delovnih pogodbah.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	TV Slovenija 1	TV Koper	RADIO TRST A
6.55 Aktualno: Uno mattina Nad.: Santa Barbara 11.00 Jutranji dnevnik 11.05 Film: Francis all'accademia (kom., ZDA 1952, r. Arthur Lubin, i. Donald O'Connor), vmes (11.55) kratke vesti 13.00 Variete: Fantastico bis 13.55 Dnevnik 14.00 Kvarov svet 15.00 Izobr. oddaji: Odrpta šola, 15.30 Novecento - lt. literatura po l. 45 16.00 Mladinska oddaja: Big! 17.50 Danes iz parlamenta 17.55 Kratke vesti 18.05 Nanizanka: Cose dell'altro mondo 18.45 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah in vreme 20.00 Dnevnik 20.40 TV film: Una mamma tutta rock (kom., ZDA 1988, r. Michael Schultz, i. Dyan Cannon) 22.20 Športna sredi: košarka Scavolini-Messaggero, vmes (23.10) dnevnik, nato nogomet U 21 Italija-Malta (povz.) 24.00 Dnevnik in vreme 0.20 Danes v parlamentu 0.35 Mezzanotte e dintorni	7.40 Nanizanka: Lassie, 8.40 Adlerly in risanke 9.30 Dok.: Crescere 10.00 Film: Settimo velo (dram., VB 1945, r. Compton Bennet) 11.50 Nadaljevanje: Capitol Dnevnik 13.00 Rubrika o gospodarstvu 13.30 Nadaljevanje: Beautiful, 14.10 Quando si ama, 14.55 Destini 15.20 Film: L'incorreggibile (kom., Fr. 1975, i. Jean-Paul Belmondo) 17.00 Kratke vesti 17.30 Videomic 17.45 Nanizanka: Alf 18.10 Knjige: Casablanca 18.20 Šport in Rock caffè 18.45 Nanizanka: Un giustiziere a New York 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Film: Beetlejuice (fant., ZDA 1988, r. Tim Burton, i. Alec Baldwin) 22.10 Dnevnik - nocoj 22.20 Aktualno: Extra - Dogodki in osebe v Evropi 23.15 Nagrada Visconti 23.50 Dnevnik in horoskop 0.05 Film: Vita di famiglia (dram., Fr. 1985, r. Jacques Doillon)	11.40 Abrucij in Evropa (povzetki razprave) 12.00 Dok.: Meridiana - Tavolozza italiana, Človek in njegovo okolje 14.00 Deželne vesti 14.30 Dokumentarica: Informagiovani, 15.00 Multimediale enciklopedija filozofskih znanosti 16.30 Hokej 17.00 Izza kulis: Pred premiero opere Don Carlos 17.35 Nanizanka: Throb 18.00 Dokumentarni oddaji: Geo, 18.35 Drobci barvnegega radia 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Blobcartoon 20.00 Variete: Blob. Di tutto di più, Una carolina di Andrea Barbato 20.30 Film: Blow Out (krim., ZDA 1981, r. Bryan De Palma, i. John Travolta, Nancy Allen) 22.20 Večerni dnevnik 22.25 Dokumentarec: Dentro la Sistica 24.00 Nočni dnevnik 0.30 Izza kulis: Pred premiero Don Carlosa (pon.)	8.50 Video strani 9.00 Spored za otroke in mlade: Živ žav 9.50 Drama: Zver (B. Brecht) 10.50 Nanizanka: Nekoč v Lizboni (pon.) 11.45 Video strani 15.10 Video strani 15.20 Sova (pon.) 16.55 Poslovne informacije 17.00 Dnevnik 17.05 Mozaik. Dokumentarna oddaja: Atlantik, 18.00 Gala predstava na ledu - Veronika 18.35 Spored za otroke in mlade: Križem krazem 19.05 Risanke in TV okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Film: Potovanje na Kit-hiro (dram., Gr. 1984, r. Theo Angelopoulos, i. Manos Katrakis, Mary Chronopoulou) 22.25 Dnevnik 22.45 Vremenska napoved 22.50 Videogodba 23.35 Nočni program Sova, vmes nanizanki Alf in S kraja dogodka ter dokumentarni niz Zgodba o Hollywoodu (8. del) 1.45 Video strani	12.30 Dok.: Campo Base 13.00 Rubrike: Bordo Ring, 14.00 Settimana Gol, 15.45 Obiettivo Sci 16.45 Wrestling Spotlight 17.30 Angleški nogomet 18.30 Spored v slovenščini 18.45 Odrpta meja 19.00 TVD Stičiče 19.25 Otroška oddaja 20.00 Nan.: Squadra segreta 20.30 Dok.: Človek in zemlja 22.00 TVD Novice 22.15 Nogomet: tekma med reprezentancama NDR in ZRN po združitvi (posn.), 23.25 za EP '92 Nizozemska-Grčija 0.15 Šport v ZDA: USA Sport	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovenec; 8.40 Soft music; 9.15 Variete: Ulica Castaldi (pon.); 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Veliki uspehi Beatlesov; 12.00 Glej, kaj ješ; 12.20 Orkestralna glasba; 12.40 Srečanje oktetov Primorske; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Poslušali boste; 13.30 Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu; 15.00 Rock zvezde; 15.30 Znan ansambl; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Literarne podobe; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.
CANALE 5	RETE 4	ITALIA 1	ODEON	TELEFRIULI	RADIO KOPER (slovenski program)
7.50 Nanizanka: La piccola grande Nell 8.25 Film: La signora vuole il visone (kom., ZDA 1953, r. William Seitzer, i. Dennis O'Keefe) 10.30 Aktualnosti: Gente comune 12.00 Kvizi: Il pranzo è servito, 12.45 Tris, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie 15.00 Rubrike: Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo, parliamone, 16.00 Cerco e offro 16.15 Variete: Buon compleanno 1985 16.55 Kvizi: Doppio slalom, 17.25 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito 20.25 Striscia la notizia 20.40 Nadaljevanje: Dallas 21.45 Aktualno: Forum, 22.45 Scene da un matrimonio 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.55 Striscia la notizia 1.15 Nan.: Marcus Welby, 2.15 L'ora di Hitchcock	8.30 Nad.: Una vita da vivere, 9.30 Andrea Celeste, 10.00 Amandoti, 10.30 Aspettando il domani, 11.00 Così gira il mondo 11.30 Nanizanka: La casa nella prateria 12.30 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 13.40 Nadaljevanje: Sentieri, 14.35 Marilena, 15.40 La mia piccola solitudine, 16.10 Ribelle, 16.45 La valle dei pini, 17.20 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore 19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amanti 19.30 Nanizanka: Top Secret - Un po' di sesso un po' di scandalo 20.35 Film: Il sole a mezzanotte (dram., ZDA 1985, r. Taylor Hackford, i. Mikhail Baryšnikov, Gregory Hines) 22.15 Ekološka oddaja: Gaia 23.45 Tednik: Cadillac 23.15 Rubrika: Veliki golf 1.20 Film: La dalia azzurra (krim., ZDA 1946, r. George Marshall, i. Alan Ladd, Veronica Lake)	7.00 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 8.30 Nanizanka: Skippy il canguro, 9.05 Strega per amore, 9.40 Tarzan - Le perle dei Tanga, 10.50 Riptide - Losche manovre, 12.00 Charlie's Angels - Squilli d'angelo, 13.00 La famiglia Bradford - Sempre più alto, 14.00 Happy Days, 14.30 Supercar - Blu esplosivo, 15.30 Compagni di scuola 16.00 Otroška oddaja: Bim Bum Bam in risanke 18.45 Nanizanka: Il mio amico Ultraman - Video Connection, 19.30 Casa Keaton - Cominciare da capo, 20.00 Cri Cri 20.30 Film: Vacanze in America (kom., It. 1984, r. Carlo Vanzina, i. Jerry Calà, Christian De Sica) 22.30 Nanizanka: I Robinson 23.00 Reportaža: Jonathan 23.50 Nanizanka: Vietnam addio - Sospeso alla base, 0.50 Mike Hammer - Caccia all'uomo, 1.50 Benson - L'esame	13.00 Risanke 14.45 Variete: Telemeno 15.00 Nad.: Signore padrone 16.00 Aktualno: Contintasca 16.30 Film: Marinai, donne e guai (kom., It. 1958, r. G. Simonelli, i. U. Tognazzi) 18.00 Nan.: Sherlock Holmes, 18.30 Flash Gordon 19.00 Film in risanke 20.00 Nanizanka: Quattro donne in carriera 20.30 Nad.: Pasiones 22.00 Rubrika o zdravju 22.30 Film: Crawlspace (srh., ZDA 1986, r. Davis Schmöller, i. Klaus Kin-sky, Talia Balsam) 24.00 Nan.: Gli inafferrabili	15.00 Roza salon 16.00 Otroška oddaja 18.00 Nad.: Vite rubate 19.00 Igra: Marameo 19.30 Dnevnik 20.00 Nanizanka 20.30 Film: La banda di Eddie (kom., ZDA 1984) 22.30 Nočne vesti 23.00 Čakajoči na polnoč 24.00 Rubrika o obrtništvu 0.30 Nočne vesti	7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjki; Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Radio Lj; 13.00 Na valu radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 15.00 Kviz o avtomobilih; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po želji; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Popevke po telefonu; 19.30 Prenos Radia Ljubljana.
TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)	TELE 4	RADIO KOPER (italijanski program)
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clit; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po želji; 12.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program.	19.30 Dogodki in odmevi	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clit; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po želji; 12.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program.	19.30 Dogodki in odmevi	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Clit; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Srečanja; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po želji; 12.45 Edig Galletti; 15.00 Srečanje z...; 16.00 Moderato con brio; 16.32 Hot hits; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.32 Instrumentalna glasba; 19.00 Klasična glasba; 20.00 Nočni program.

Komemoracija žrtev Borsattijeve in Ruggierove tolpe V Palmanovi deželno zborovanje antifašistov in partizanskih borcev

Gonars je in bo ostal zapisan v zavesti in zgodovini slovenskega naroda kot kraj trpljenja in preganjanja. V taborišče - jetnišnico so italijanske okupacijske oblasti pošiljale zlasti prebivalce Ljubljane in krajev takratne "ljublanske province". V kraju so pred leti postavili velik spomenik vsem padlim za svobodo.

Nedaleč od Gonarsa pa je Palmanova, kraj trpljenja za stotine furlanskih antifašistov, pripadnikov odporiškega gibanja in tudi nedolžnega prebivalstva. Dobro leto po propadu Italije in po uvedbi posebne upravne enote Adriatisches Kustenland, je začela v tem kraju delovati zločinska tolpa za boj proti odporiški gibanju. Zločinci, kot take jih je obsodilo prizivno sodišče v Vidmu, oktobra 1946, kakor izhaja iz knjige Dina Virgilia "La fossa di Palmanova", posebno sodišče CNL pa je že v prvih dneh maja 1945 sodilo enemu glavnih zločincev Odorico Borsattiju, so v nekaj mesecih v zaporih vojašnice Piave v Palmanovi mučili nad petsto oseb. Na seznamu, ki so ga našli v vojašnici ob osvoboditvi je razvidno, da je šlo skozi zapore 543 oseb. V glavnem je šlo za terence, sodelavce in somišljenike odporiškega gibanja, pripadnike tako imenovanih enot GAP iz številnih krajev na Trzškem, v okolici Gradišča in Palmanove, v krajih spodnje Furlanije. Okrog 200 oseb iz omenjenega seznama se ni nikoli vrnilo domov. Mnoge so pripadniki Borsattijeve in Ruggierove tolpe po grozovitem mučenju zverinsko pobili, kakor izhaja iz aktov zgoraj omenjenega procesa. Za neka-

tere zločine je bila ugotovljena tudi osebna odgovornost posameznih članov skupine. Tako je bila ugotovljena odgovornost za umor Silvia Marcuzzi - Montesa, odgovornega za preskrbo in pošiljanje živil in drugega materiala partizanskim enotam v Sloveniji. Veliko jetnikov so člani zločinske tolpe pobili na zelo podel način: s kamionom so jih odpeljali iz zapora na polje ter jim ukazali naj bežijo. Po nekaj korakih so jih pokončali s strelom v hrbet.

Nekaj članov skupine so še pred koncem vojne zaprli Nemci (tako izhaja iz omenjene knjižice), sodišče v Vidmu pa je tri, Ernesta Ruggiera, Giacomo Rotignija in Remigia Rebeza (slednji je bil podčasniki X. Mas) obsodilo na smrt, druge pa na zaporno kazen. Prve dni maja 1945 pa je posebno

sodišče pri videmskem CNL obsodilo na smrt poročnika SS Odorica Borsattija, rojenega leta 1921 v Pulju.

To so v skopih besedah grozljivi dogodki, ki so se dogajali v Palmanovi. Deželni odbor VZPI-ANPI je v sodelovanju z občinsko upravo v Palmanovi ob 45-letnici osvoboditve, ki je žal obenem tudi 45-letnica teh tragičnih dogodkov, saj se je večina zločinov dogodila prav v prvih mesecih leta 1945, sklenil počastiti spomin tolikih žrtev. Slovesnost bo v soboto, 24. t. m., dopoldne v Palmanovi. Začela se bo ob 9.45 na glavnem trgu, nadaljevala s polaganjem vencev v vojašnici Piave, ob 11. uri pa bo zborovanje v kinodvorani Italia, kjer bodo govorili deželni predsednik VZPI-ANPI Vincenti, župan iz Palmanove Battilana in Silvano Bacicchi, predsednik VZPI-ANPI za Goriško.

Pokrajinski kongres PRI

Člani republikanske stranke so imeli te dni 19. pokrajinski kongres. Zasedanje se je odvijalo pod predsedstvom poslanca Di Re. Poleg organizacijskih in drugih vprašanj internega značaja, zlasti kar zadeva oživljanje dejavnosti sekcij stranke, so na kongresu namenili veliko pozornosti specifičnim vprašanjem gospodarskega razvoja, kulture, varstva okolja in še posebej vprašanjem reorganizacije krajevnih ustanov, pri čemer republikanci smat-

rajo statut občin in drugih ustanov kot temeljni kamen reforme.

Na kongresu, ki so se ga udeležili tudi vidni predstavniki stranke v deželnem merilu, so izvolili tudi dvajsetčlansko pokrajinsko vodstvo stranke.

Nova usmeritev stranke, ki je prišla precej odločno na dan prav med kongresom, je za samostojnejšo in odločnejšo vlogo republikancev v odnosih do drugih strank.

Mladi s svojimi očmi gledajo na pesnika Gregorčičeva prireditve gojencev Dijaškega doma

»Srce mi je biserna školjka, udarcev prepolna in ran, a v njem pa iz rane slednje, nov biser rodi se na dan.«

Tako je zapisal pesnik Simon Gregorčič v eni izmed svojih številnih pesmi, ki nam jih je zapustil kot bogato kulturno dediščino.

Gojenci Dijaškega doma, ki se po pesniku imenuje, so skupaj z vzgojitelji pripravili literarni večer posvečen "Goriškemu slavčku". Prireditve je v domu pravzaprav že tradicionalna. V kratkem kulturnem programu, v kate-

rem so sodelovali prav vsi gojenci, so mladi ob predvajanju diapozitivov na svoj način potrdili veličino lika Gregorčiča, ki nam na svojevtrsten način opisuje najpomembnejše trenutke iz svojega kratkega življenja, polnega hrepenenja.

Ravnatelj Dijaškega doma Edmund Košuta je ob koncu programa ovrednotil nekatere pesnikove misli, ki so aktualne tudi za današnji čas.

Sten Vilar

Na sliki: Gregorčičeva prireditve v Dijaškem domu.

Predsednik Milan Kučan danes v Kulturnem domu

Predsednik predsedstva Republike Slovenije bo danes popoldne na obisku pri Slovencih v Italiji. Ob 18.30 bo v Kulturnem domu na javnem srečanju govoril o trenutnem političnem položaju v Sloveniji in Jugoslaviji ter o postopku za sprejemanje nove slovenske ustave. Predsednik Kučan bo pred srečanjem v Kulturnem domu obiskal tudi goriškega župana Scarana in njegove sodelavce. Obisk na županstvu je napovedan ob 16.30.

V petek se bo predsednik predsedstva ponovno mudil na Goriškem, oziroma v Posočju. V Bovcu se bo predvidoma udeležil pogovora o najbolj aktualnih temah v okviru Gorjupovih dni. V tem kraju bodo namreč zborovali člani Društva novinarjev iz Slovenije, ki bodo v soboto imeli tudi svoj občni zbor.

Obisk Milana Kučana v zamejstvu oziroma na Goriškem je razumeti kot pobudo vseh komponent slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Današnji Kučanov obisk in pogovor v Gorici je prvi po aprilskih volitvah, na katerih je predstavnik takratne

ZKS - stranke demokratične prenoje, prepričljivo zmagal.

Današnje srečanje je javno in torej odprto vsakomur.

■ V rajonskem svetu za Svetogorsko četrt in Placuto predstojniki niso izvolili novega predsednika, ki naj bi nadomestil Giovannija Podbersiga (KD) po njegovem odstopu iz zdravstvenih razlogov. Po dveh glasovanjih ni nihče prejel potrebne absolutne večine. Rajonski svet se bo ponovno sestel nocoj ob 20.30, ko bo na balotazi zadostovala relativna večina glasov. Izbirali bodo med kandidatom KD Renatom Boeganom in Alešem Cejem (PSI), ki so ga na predstojniški seji podprli svetovalci laičnih in levčarskih strank. Boegan in Cej sta predstojniči prejela enako število glasov.

razstave

V Kulturnem domu v Gorici je do 30. t. m. odprta obsežna razstava grafičnih del "Srednjeevropska grafika". Ogled ob delavnikih med 10. in 12. ter med 16. in 18. uro.

Jutri protestna manifestacija delavcev OMG - Carraro Odločno proti odpustom

Pokrajinska tajništva sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIIL odločno zavračajo načrt o odpustih v tovarni Carraro (OMG) in kot povsem nesprejemljivo motivacijo, da gre pač za ukrep varčevanja. Z odločitvijo dvajsetih delavcev bi podjetje v enem letu privarčevalo okrog osemsto milijonov lir. Če bi obveljala ta logika, potem bi z odpusti privarčevali na desetine in stotine milijard, ugotavljajo sindikati v posebnem poročilu za tisk in v katerem najavljajo, da bo jutri dopoldne v Gorici javna manifestacija zaposlenih v tovarni Carraro/OMG.

Vest o odpustih je pred kratkim sporočil na sestanku na sedežu industrije ravnanja goriške tovarne. Torej ne gre za ugibanja ali tako ali drugačno tolmačenje, navajajo sindikati, ki so že zahtevali takojšnje srečanje z županom Scaranom, predsednikom pokrajine Criscijem, predstavniki Združenja industrijcev ter deželnim odborikom Sarom in predsednikom Trgovinske zbornice.

V poročilu za tisk pokrajinska vodstva sindikalnih zvez opozarjajo na dogodke pred petimi leti, ko so števil-

ni politični predstavniki podjetnika Carrara predstavljali kot podjetnika s posebnim profilom, ki bo goriško tovarno, ki je bila do tedaj v državni lasti, spravil na zeleno vejo. Kljub izdatni pomoči in različnim ugodnostim (deželni prispevek, poseg Goriškega sklada itd) in kljub jasnim obvezam glede ohranitve zaposlitvene ravni, je položaj danes zelo težak.

Sindikati nakazujejo tudi možnost splošne stavke, v kolikor napovedani ukrepi ne bi bili preklicani.

Ko mladoletnik ukrade furgon...

Mladoletnik je predstojniči povzročil precej preplaha in škode: 15-letni R. M. iz Gorice, Ul. Monferrato, je okrog 20.30 v Ul. Carnia ukradel furgon 35-letnega Micheleja Martinija iz Ul. del Prato 37. Povsem po naključju je takrat privozil mimo lastnik in se z alfo 33 pognal za furgonom, ki ga je tatit z dokaj nespretno in vijugasto vožnjo

usmeril najprej po Ul. Fatebenefratelli in nato po Ul. del Carso. Preden je prevozil do konca to ulico je najprej trčil v fiat uno Luane Gaiotto in nato v camper Umberta Sanfilippa, naposled pa se je furgon prevrnil. Martini je potegnil poredneža iz vozila, žena pa je poklicala policijo. Mladoletnika so najprej pospremili v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi lažje rane na ustnici, nato pa so ga pospremili domov. Prijavili ga bodo zaradi kraje in povzročitve škode, ki je precejšnja na furgonu in camperju, nekoliko manjša pa na unu.

razna obvestila

Radio Trsta A bo danes v oddaji Na goriškem valu prenašal kulturni in športni pregled, pogovor s Sonjo Bensa, prispevke o razstavah Franca Duga na gradu in srednjeveški grafiki v Kulturnem domu, o večeru o Kosovu, otroški glasbeni urici v Feiglvi knjižnici ter občnem zboru tabornikov RMV.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Due nel mirino«.
VERDI 20.30 »Quella sera de febraio... ovvero Giovanin se sposa«. Gledališka predstava. Jutri 17.30-22.00 »Presunto innocente«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Voglia di godere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 14.30-22.00 »Asterix e la grande guerra«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Thea Bassi - Raštel 52 - tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Rismondo - Ul. Toti 52 - tel. 410701.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Maria Mascarin, vd. Demari iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 11. uri Maria Benediti, vd. Ciani iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 12.30 Marija Umek, vd. Fedrizzi iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 13.15 Franc Tomažič iz splošne bolnišnice v Rupo.

† Za vedno nas je zapustil naš dragi

Franc Tomažič

v starosti 74 let

Pogreb bo danes, 21. t. m., ob 13.45 iz mrliške veže splošne bolnišnice v Gorici v cerkev v Rupi z verskim obredom ob 14. uri.

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki bodo našega draga pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalostno vest sporočajo žena, sinova, neveste in vnuki ter drugi sorodniki.

Rupa, 21. novembra 1990

Pogrebno podjetje Preschern

V Novi Gorici so ustanovili posebno komisijo

Prisluškovanje telefonskim pogovorom

Nagla demokratizacija odnosov in življenja v Sloveniji, pri kateri sodelujejo politične stranke prejšnje in sedanjne oblasti, je spodbudila tudi vprašanja in dileme, o katerih so v preteklosti mnogi razmišljali, toda se o njih niso upali javno govoriti. V okviru obravnavanja tako imenovanih tabu tem so v Novi Gorici na predlog predstavnika Slovenskih krščanskih demokratov Petra Stresa, ki je tudi predsednik družbenopolitičnega zbora Občinske skupščine, ustanovili posebno komisijo, ki naj bi ugotovila, če se na območju Nove Gorice izvaja prisluškovanje telefonskih pogovorov. Predlagatelj zlasti skrbi možnost zlorab pri morebitnem prisluškovanju.

O pobudi je Stres dejal, "da jo je sprožil predvsem zaradi tega, ker je ob zadnjih volitvah med ljudmi prevladovalo mnenje, da je na Goriškem prisluškovanje telefonskih pogovorov pogosta stvar. Tako spoznanje je vplivalo na slabo počutje in povzročalo občutek velike kontroliranosti. Konkretno se je govorilo, da je na pošti v Novi Gorici poseben prostor, namenjen za prisluškovanje, ki so ga delavci določeni za take namene, med volitvami, zlasti v nočnem času, intenzivno uporabljali. Želim, da končno preidemo na zahodnoevropske standarde glede pravic in zasebnosti občanov, ter zato zahtevamo jasna pojasnila tudi o morebitnem prisluškovanju telefonskih razgovorov".

Imenovanje komisije je povzročilo različne odmeve in komentarje, tako v Novi Gorici kot tudi na ravni Slovenije.

Predsednik novogoriške občine Sergij Pelhan meni, "da pobuda sodi v sklop tistih pobud in predlogov, ki bi jih lahko označil kot neko strankarsko tekmovanje. Verjetno je vsaka pošta imela v preteklosti, in ima najbrž tudi sedaj, posebne prostore, ki omogočajo prisluškovanje". Pelhan je sicer predlagal, da bi komisija ugotovila, kako je bilo z morebitnim prisluškovanjem v obdobju do zadnjih volitev, in kako je sedaj, ko naj bi nova oblast v Sloveniji zagotavljala večjo zaščito človekovih pravic in zasebnosti.

Navajamo nekatere nadaljnje ocene, stališča ali mnenja o tako imenovanem prisluškovanju telefonskih razgovorov. Načelnik Uparve za notranje zadeve v Novi Gorici Stane Bačar, je zanikal, da bi se njihove službe (to so oddelek za zatiranje kriminalitete, inspektorat milice in skupne službe) ukvarjale s prisluškovanjem. "Mi s tem nimamo nič. Kaj je bilo prej pa ne vem, ker tega tudi nisem nikogar spraševal", je bil jassen in odločen Bačar. Strokovnjak za telekomunikacije Andrej Campolunghi, ki je tudi član občinske vlade, je članom komisije za ugotavljanje resnice o prisluškovanju poslal pismo, v katerem izjavlja, "da prisluškovanje telefonskih razgovorov izvaja Uprava državne varnosti", to je politična policija. Avguštin Skrt, vodja delovne enote za PTT promet v Novi Gorici, je piscu tega prispevka izjavil, "da je v poštni zgradbi dejansko prostor, ki ga uporabljajo za namene, ki so zunaj pristojnosti podjetja za PTT

promet. Vanj naši delavci nimajo dostopa in tudi nimamo ključev za vstop v omenjeni prostor".

Na ravni republike je ustanovitev komisije v Novi Gorici komentiral Božo Truden, predstavnik za stike z javnostjo Republiškega sekretariata za notranje zadeve Slovenije. Potrdil je obstoj telefonskega prisluškovanja, toda zanj se odločajo šele tedaj, ko z drugimi metodami ni mogoče dobiti vpogleda v kriminalno dejavnost oseb ali skupin. Ker kontrola telefonskega prometa močno posega v človekove pravice, so na ravni Slovenije sprejeli razne predpise, ki onemogočajo zlorabe. Sprejeli bomo še druge predpise, "varovalke" za preprečitev morebitnih zlorab, takšne, ki jih imajo v drugih demokratičnih državah zahodnega sveta, je poudaril Božo Truden. Podobna zagotovila je dal tudi Peter Bekeš, predsednik Komisije slovenskega parlamenta za nadzorstvo nad delovanjem Službe državne varnosti.

Se bolj jasna in pomembnejša so morda zagotovila, ki jih je na temo telefonskega prisluškovanja, dal dr. Miha Brejc, novi načelnik Službe državne varnosti v Sloveniji. (Ob tem navajamo, da je sin Toma Brejca, ki je bil eden izmed voditeljev narodnoosvobodilnega boja na Primorskem). Poudaril je naslednje: "Marsikoga muči občutek, da mu prisluškujemo, ko se pogovarja po telefonu. Naj jasno povem, da zakon nadzor telefona dovoljuje, toda samo v zelo resnih primerih. To pa so: nasilno rušenje ustavne ureditve, terorizem, trgovina z orož-

jem, itd. Ampak dovoljenje za prisluškovanje zagotovijo šele štirje podpis, med drugim moj in soglasje notranjega ministra. Res mora torej obstajati trden razlog, da se takega početja sploh lotimo. In če nam kdo ne verjame, je kontrola precej enostavna. Ustanovljena je namreč posebna komisija za nadzor nad kontrolo telefonskih pogovorov, ki jo vodi član parlamenta. Tako si predstavljam javni nadzor nad našim delom, ki je nujen".

V Novi Gorici, kjer so občutljivo vprašanje o možnih prisluškovanih telefonskih razgovorov aktualizirali, hočejo vsa pojasnila, zagovila in vso resnico. Zato je predsednik komisije v okviru Družbenopolitičnega zbora Matjaž Grobler, pisal Igorju Bavčarju, republiškemu sekretarju (ministru) za notranje zadeve Slovenije. Prosi ga za javen odgovor na vprašanja o tem, kako je v preteklosti bilo s telefonskimi prisluškovanji v Sloveniji, v kakšnem obsegu so se izvajala, proti komu so se uporabljala, kdo jih izvaja sedaj in kakšen je namen prisluškovanja telefonskih pogovorov. Igor Bavčar, ki pogosto poudarja, da mora imeti javnost pravico od nadzorstva tudi nad delovanjem notranjega ministrstva, bo na vprašanja iz Nove Gorice, tako menimo, zagotovo kmalu odgovoril. O telefonskem prisluškovanju pa bodo nato razpravljali na zasedanju Družbenopolitičnega zbora in morda tudi na seji Občinske skupščine v Novi Gorici.

Marjan Drobež

Gostovanje gledališča Komissarževskaja Leningrajski gostje v Kulturnem domu

Jutri zvečer bo na odrskih deskah Kulturnega doma na sporedu prva predstava v zasedbi leningrajskega gledališča Komissarževskaja. Sovjetski igralci bodo tržaški publiki predstavili dve tragikomediji: "Pozabiti Herostrata" Grigorija Gorina in "Zver" avtorjev M. Gindina in V. Sinakeviča. Prvo predstavo bo leningrajsko gledališče ponovilo še pojutrišnjem, druga pa bo na sporedu v soboto zvečer v Trstu, v ponedeljek pa v Kulturnem domu v Gorici. Igralci iz Sovjetske zveze bodo sicer govorili v ruščini, vendar občinstvu, ni treba skrbeti, da ne bo razumelo vsebine iger. Slovensko stalno gledališče je namreč pripravilo natančne povzetke dogajanja v posameznih dejanjih tako v slovenščini kot italijanščini.

Gledališče Komissarževskaja je v Leningradu zelo priljubljeno in obiskano. Dovolj je povedati, da predvaja letno okrog 600 predstav. Obiskovalec v Leningradu skorajda ne more mimo Gledališča Komissarževskaja, saj stoji prav v srcu mesta, v bližini na najznamenitejših turističnih postojankah.

Teater je nastal v tragičnem obdobju nacističnega obleganja mesta leta 1942. Ljudje niso imeli ne vode na luči in so umirali od lakote in mraza. Prav v teh nemogočih pogojih se je rodilo leningrajsko gledališče. Ime je prevzelo po slavni ruski igralki iz začetka 19. stoletja, ki se je med prvimi začela zanimati za odrska dela najpomembnejših evropskih klasikov. Gledališče Komissarževskaja že 24 let vodi priznani sovjetski režiser Ruben Agamirzjan. S svojimi predstavami se je to gledališče z velikim uspehom predstavilo v Vzhodni in Zahodni Nemčiji, Romuniji, Mongoliji, na Poljskem in v številnih mestih Sovjetske zveze.

Na sliki prizor iz tragikomedije Pozabiti Herostrata

Po predstavitvi gledališkega projekta Tanzschule Potrjevanje življenjskega elana gledališke skupine Kresna noč

Kako poimenovati gledališki projekt "Tanzschule", ki ga (je) te dni v Križu udejanja Mladinsko gledališče (KUD Magnet) "Kresna noč"? Potrjevanje življenja samega in življenjskega elana te gledališke skupine, kot piše avtor in režiser projekta Sergej Verč, ali poskus prenosa postmodernega oziroma postmodernističnega teatarskega izraza v naš prostor? Zdi se, da bo prej veljalo prvo, saj za drugo manjka v predstavi precej radikalnih konstitutivnih elementov, da bi lahko imeli "Tanzschule" za poskus postmodernističnega umetniškega sporočila. In to je pravzaprav velika škoda, saj se zdi, da ostaja inscenacija nekakšen torzo, prej obrnjena v tradicijo kot pa v sodoben umetniško-gledališki credo. Veliko odgovornost za to imajo seveda citati, pobrani iz nam dobro znanega Martina Kojca. Ti naj bi veljali za vsakršno dobo in čas, saj bruhamo nekatere življenjske modrosti in zacementirana prepričanja, a na nas so učinkovali prej kot didaktične sentence in ne kot ostro zapisane in izrečene besede, ki naj bi s svojo močjo silile v razmišljanje, zlepile gledalca na stol, kjer naj bi se zagledal vase, v svojo vest. Kljub temu pa velja vsekakor podčrtati, da predstava po svoji ambiciji daleč presega inscenacijske poskuse raznih amaterskih dramskih skupin, saj je izpeljana kleno in logično, kar se da precizno, v izrazih posameznih nastopajočih, povedno in konec koncev, tudi sugestivna je.

Sergej Verč je za svojo uprizoritev izbral dve temeljni izhodišči, dva osnovna tlorisa: na eni strani je tu glasbena struktura, ki jo predstavljajo odlomki iz Verdijevega "Plesa v maskah" (prekinjeni, mešani, kontrapunktirani z ritmi sodobnih družabnih plesov), na drugi pa se vije romantična ljubezenska zgodba med plesnim učiteljem in mlado učenko, ki zahaja v plesno šolo. Tu pride seveda do nevoščljivosti s strani drugih, ki se nad ljubeznijsko kruto maščujejo z izgonom Amelije in umorom plesnega učitelja. Vmes, stična točka vsega, sinteza družbenega in duhovnega je nekakšen duh, ki dejanje lahko samo komentira, ga oblikuje s svojim razumevanjem življenja, a nanj ne more vplivati, je brez moči. Iz tega se seveda izlušči temeljna poanta, ki pravi, da je človek pravzaprav nenehno sam, kljub temu da je družbeno in družabno bitje.

Verčeva zamisel in režija sta podčrtali to nenehno življenjsko tragiko samote s stopnjevanjem prizorov, v kate-

rih nastopa množica kot konstitutiven element določenih življenjskih meridianov ali tradicionalnih mišljenjskih shem v nasprotju z osamljenostjo individualnih usod in njihovih odločitev, ki seveda niso sprejemljive in mora zato osebek kot tak propasti. Ves ta tragikum je zlit v lep in sugestiven življenjski ples, ni pa radikaliziran do točke tiste surovosti, ki bi lahko še bolj emocionalno vplivala na občutke avditorija. Razbiranje povednih kodov pa je v predstavi vseskozi jasno in nazorno in za to je treba dati priznanje režiserju in nastopajočim, ki so brez spodrsrljavev in na sprejemljivem nivoju ponazarjali hotenja, ki so jih vodila pri oblikovanju predstave. Nastopali pa so Marko Civardi, Aljoša Gregori, Kristina Guštin, Mitja Kalc, Ivan Komar, Rosi Košuta, Eva Mauri, Mirjam Maver, Kristina Pahor, Iztok Pečar, Tanja Pečar in Sanja Sedmak. Kot reče no režiser in avtor predstave je Sergej Verč, za koreografijo je skrbel Ivan Komar, za ton pa Claudio Strain. (Gipsy)

Na sliki (foto Križmančič) prizor iz Tanzschule

Po presledku, ki je trajal celi dve šolski leti, bo letos spet steklo tekmovanje za Cankarjevo nagrado, ki ga organizirata Zavod za šolstvo in Slavistično društvo Slovenije. To je republiško tekmovanje v znanju materinščine, ki so se ga vsa leta udeleževali tudi dijaki iz zamejstva.

Obnovljeno tekmovanje prinaša več novosti. V preteklosti se je odvijalo spomladi, proti koncu šolskega leta, letos pa je bilo pomaknjeno na konec jeseni. Finalno tekmovanje bo v petek, 7. decembra, na Pedagoški akademiji v Ljubljani, še prej pa se

Tekmovanje za Cankarjevo priznanje

bodo dijaki pomerili na področnih tekmovanjih. Za slovenske dijake v Italiji bo področno tekmovanje v soboto, 24. novembra, na Liceju France Prešeren v Trstu.

Dijaki tekmujejo v treh starostnih stopnjah, ki so v zamejstvu tako razmejene: prva stopnja združuje učence tretjega razreda nižje srednje šole in prvega razreda višje srednje šole, v drugo

stopnjo spadajo učenci predzadnjega in v tretjo učenci zadnjega razreda višje srednje šole. Naslov tekmovanja, ki je letos skupen za vse tri stopnje, je Domo-vinska tematika v slovenski književnosti, za vsako skupino pa je predpisana posebna literatura.

S področnega tekmovanja bo šlo na finalno tekmovanje v Ljubljano po pet dijakov za vsako stopnjo. Tekmovanje v znanju materinščine z najboljšimi dijaki iz Slovenije bo za naše finaliste gotovo trd oreh, a tudi spodbuden izziv.

Biermann med včeraj in danes

»Vzhodnonemški« šansonjer (ki se je sicer rodil v Zahodni Nemčiji, kjer je preživel tudi zadnjih dvajset let svojega življenja) Wolf Biermann je privabil v ponedeljek v dvorano Goethe Instituta v Trstu številne germanofile in ljubitelje nemške kulture sploh. Znani pesnik je namreč prav v Trstu začel svojo »turnejo« po italijanskih Goethe Institutih, ki ga bo popeljala še v druga severna italijanska mesta. Tržaškemu občinstvu, ki je torej okusilo italijansko premiero, je Biermann predstavil več svojih pesmi, ki so nastale »med Vzhodom in Zahodom«, to je med »neuresničenim idealom raja na zemlji« in »uresničenim umetnim rajem, v katerem so ljudje številke«. Biermann, ki je kljub razočaranju ostal komunist (pa čeprav se ne proglasa za takega, ker ljudje ne sprejemajo več razlikovanja med realizmom in utopičnim komunizmom) je po šansoni svojih vzhodnonemških let predstavil seveda tudi take pesmi, ki so nastale v letih odmrznitve mednarodnih odnosov, zlasti pa ob sovjetski perestrojki, ki je z znanimi posledicami končno sprožila protestni val tudi v Vzhodni Evropi.

Na sliki (Foto Križmančič) Wolf Biermann med nastopom

Rožancu v spomin

V spomin na nedavno umrlega pisatelja in misleca Marjana Rožanca je Janez Povše napisal radijsko igrjo z naslovom "Bog se zame ne meni". Kot je znano, je bil oziroma ostaja Marjan Rožanc eden največjih in najprodornejših iskalcev resnice v poslednjem obdobju, resnice in rešitve človeka v krogotoku zapletenega časa in notranjih protislovij. Njegovo verodostojno prebijanje skozi nesmisle proti smislu odmeva v slovenskem prostoru vedno močnejše in izraziteje.

Radijski zapis pripoveduje o poslednjem obupu pisatelja in urednika Roberta, obupu, ki je uvod v prepoznavanje bistva, istočasno pa fizična smrt. V redakciji Nataše Sosič je igrjo režijsko pripravil avtor besedila, igrajo pa: Vladimir Jurc v vlogi pisatelja, Bogdana Bratuž kot njegova žena, Alda Sosič kot hči, Stojan Colja kot njegov sodelavec in Maja Blagovič kot življenjski prijatelj. Tehnična realizacija Giuliano Pecorari.

Igra bo na sporedu na naši radijski postaji Trst A v soboto ob 18. uri.

250 let delovanja turinskega Regia

Turinsko gledališče Regio bo danes slavilo svojo 250-letnico. Slovenski se bo udeležil tudi predsednik republike Cossiga.

Gledališče Regio je bilo odprto leta 1740 z opero Arsace in se je kmalu uveljavilo kot eno najbolj prestižnih italijanskih gledališč. Leta 1895 je Toscanini dirigiral v tem gledališču italijansko premiero »Zatona bogov«, nekaj let pozneje pa je v njem nastopil Strauss. Gledališče je delovalo skoraj neprekinjeno do leta 1936, ko ga je uničil požar. Gledališče je bilo obnovljeno in zopet odprto leta 1973.

Miroslav Košuta

TRIJE BELEŽNIŠKI EPIGRAMI

IRONIJA (OB JENKOVI NAGRADI)

Redko žlahtno vino poezije,
ustekleničeno v sonetih,
se na dušek in z užitkom pije,
a na nalepki piše - JESIH!

BEDNIKI PRISKLEDNIKI

Včeraj iz sklede zajemali,
danes se vanjo izbruhal:
kriv je - širijo glas -
Titov nakodran las.

PRILIZOVALEC

Tako je vdan in slinast, da obliže
prav vsakogar od nas, počez in vzdolž.
Sem vedel, da je nizko, pa je nižje,
sem mislil, da je reva, pa je - polž.

V 5. kolu mladinskega košarkarskega prvenstva (1. skupina) Jadran Farco še nepremagan

JADRAN FARCO - PALL. PORDENONE 97:83 (40:32)
JADRAN FARCO: Oberdan 25 (8:10), Crisma 8 (1:3), Škerk 24 (7:10), Pertot 9 (1:3), Paulina 16 (4:4), Stanisa 6 (2:4), Smotlak 9 (3:3), Gerli, Lesica, Sošič.

PON: Smotlak (38). TRI TOČKE: Oberdan 3, Crisma 1, Škerk 1.

Jadranovi mladinci so spet ugodno presenetili. V ponedeljek so v Repnu v 5. kolu mladinskega prvenstva 1. skupine premagali še ekipo Pallacane Pordenone, ki je kot naši imel enako število točk, in sedaj vodi skupno na lestvici z glavnim favoritom te skupine, s tržaškim Stefanelom, ki je tudi mladinski italijanski državni prvak.

Jadranovci so verjetno v ponedeljek odigrali svojo najboljšo prvenstveno tekmo. Skozi vso tekmo so igrali zelo odločno, samozavestno in povsem zadovoljili tako v obrambi kot v napadu. Skratka, gledalci so tokrat zares prišli na svoj račun.

Srečanje je bilo v uvodnih minutah zelo izenačeno (21:21), nakar so si naši le priigrali rahlo prednost, ki so jo nato obdržali do konca polčasa. V nadaljevanju pa je prišla na dan boljša telesna pripravljenost Jadranove vrste. Gostje so iz minute v minuto postali bolj živčni, tako da sta sodnika najprej izključila pordenonskega trenerja in nato še dosodila tehnično napako pordenonskemu igralcu, tako da je Oberdan imel na razpolago kar štiri proste mete. Vse jih je tudi uspešno izvedel. To je bil tudi odločilni trenutek, da so naši odločno povedli, priigrali so si še večjo prednost in tudi zanesljivo zmagali.

Za ta uspeh je treba pohvaliti vso ekipo, še zlasti pa Rikija Škerka, ki je bil odličen v napadu, ter Martina Per-

tota in Robija Paulino, ki sta se izkazala v obrambi.

IZID 5. KOLA: Stefanel - Diana Gorica 95:68.

LESTVICA: Stefanel in Jadran Farco 8; Pall. Pordenone 6; Diana Gorica in Don Bosco 4; Oderzo, mestrina, Hesperia Conegliano, Emmezeta Videm, Solvay Tržič in San Donà 2.

2. SKUPINA
CGI MILJE - CIBICONA 93:96 (45:44, 87:87)

CIBICONA: Presel, G. Bajc 11 (5:7), Simonič 14 (5:7), Cecco 6 (2:2), I. Bajc 18 (1:4), Berdon 5 (1:2), Pregarc, Lippolis 3 (3:6), Cupin, Cebulec 20 (2:5), M. Pertot 18, Bogatec 2 (0:1), Pertot (6:7).

3 TOČKE: I. Bajc 1. PON: Lippolis (16).

Cicibona je sredi Milj premagala uigrano ekipo CGI. Od vsega začetka je bilo jasno, da bo tekma izenačena, čeprav bi si naši lahko zagotovili zmago že po regularnem času srečanja, saj so domačini izenačili prav v zadnjih sekundah.

V podaljškju je prišla na dan večja zbranost in odločnost naših, ki so zasluženo prišli v vodstvo in mirno zmagali. Za zmago je v napadu posebno pripomogla trojica Simonič, Cebulec in M. Pertot, ki je skupno zadela več kot 50 točk. Pohvalo za prikazano igro si pa zasluži vsa ekipa. (Mitja)

OSTALI IZIDI: Latte Carso - Kontovel 92:67; Ferroviario - Ricreatori 104:96; Barcolana - Stella Azzurra 110:63.

LESTVICA: Autosandra 12; Ferroviario 10; Barcolana in Inter 1904 8; Cicibona, Ricreatori, Latte Carso in Libertas 6; Bor, Kontovel in CGI Milje 4; Sokol in Stella Azzurra 0.

DEŽELNI KADETI

LARGO ISONZO - DOM GOMETAL 92:80 (45:38)

DOM GOMETAL: Silič 13, Zavadlav 16, Skok 2, Primožič 4, L. Grasso, Bordon 39, Covi 6.

ON: DOM (17), Largo Isonzo (18).

Domačini so v prvi tekmi letošnjega prvenstva izgubili na tujem proti ekipi Largo Isonzo. Srečanje je bilo zelo napeto in postavi sta si bili enakovredni. Pet minut pred koncem polčasa pa so si gostitelji zagotovili izdatno prednost, ki je zadala hud udarec domačim. Gostom pa je vendarle uspelo zmanjšati zaostanek in se približati Isonzu.

V drugem polčasu pa smo prisostvovali pravemu polomu Doma: odpovedala je obramba, padli sta zbranost in fizična moč, tako da je nasprotnik z lahkoto ubranil prednost in zmagal. V Domovih vrstah se je izkazal le Bordon, ki je bil z 39 točkami najboljši strellec srečanja. (S. Primožič)

NARAŠČAJNIKI SKUPINA B
RICREATORI - BREG 134:61 (57:27)

BREG: Kocjančič, Cah 2, Koren 11 (7:10), Pintarelli 2, Klabjan 2, Bandi 14 (2:8), Vodopivec 4 (0:1), Gobbo 10 (4:6), Canziani, Žerjal 16 (8:11).

TRI TOČKE: Bandi 2.

Proti premočnemu Ricreatoriju so Bregovi košarkarji visoko izgubili, čeprav je treba spet omeniti, da so tudi na tej tekmi naši pokazali napredek. Poleg tega so se tudi pošteno borili. Od posameznikov pa bi omenili Bandija in Žerjalo.

OSTALI IZIDI: Don Bosco A - Autosandra 96:58; Latte Carso A - Zerial Arredamenti 117:80; Stefanel B - Libertas A 122:43.

LESTVICA: Stefanel 8; Ricreatori in Don Bosco A 6; Intermuggia in Latte Carso A 4; Autosandra 2; Breg 1; Libertas A 0.

1. kolo turnirja Igre pod košema Zagrizeni boji

V nedeljo je bil v sezanski telovadnici pravi živzav minikošarkarjev, saj je bilo na sporedu 1. kolo že tretjega turnirja Igre pod košema za igralce letnika 1981 in mlajše, ki ga prireja SZ Jadran.

Letos se turnirja udeležuje kar devet ekip, letos prvič tudi Sezana in Divača, kar daje vsej prireditvi še večji čar.

Ne glede na posamezne rezultate nedeljskih srečanj je treba pohvaliti prav vse minikošarkarje za pošteno vrednost in borbenost. Nekateri do tudi pokazali že kar zadovoljivo košarkarsko znanje, na dlani pa je, da je cilj te prireditve, da se z različnimi igrami (v tem primeru košarkarski elementi) približajo otroke do košarke in navsezadnje do športa in našega okolja.

Izid 1. kola

SKUPINA A

BOR A - POLET B 7:0

ŠTAFETA: Bor A - Polet B 1:0; **METI Z DESNE:** Bor A - Polet B 10:5; **METI Z LEVE:** Bor A - Polet B 10:3; **PROSTI METI:** Bor A - Polet B 10:7; **TEKMA:** Bor A - Polet B 30:9; **BOR A:** Corbatti 6, Sulčić 2, Deško, Križančič, Štokelj 22. **POLET B:** Ferfoglia 1, Bogatec, Piccini, Švab, Kocjančič 8, Šibela, Ferluga, Milič, Grilanc, Beličič. **Sodnik:** Mahnič.

SEŽANA - BREG 7:0

ŠTAFETA: Sežana - Breg 1:0; **METI Z DESNE:** Sežana - Breg 10:9; **METI Z LEVE:** Sežana - Breg 10:3; **PROSTI METI:** Sežana - Breg 10:5; **TEKMA:** Sežana - Breg 34:6. **SEŽANA:** Tomšič, Peric 8, Pavlovič 8, Lipanje 2, Ukmar 2, Abram 8, Dodič 6, Furlan, Milev. **BREG:** Gaburro 2, Romano 2, Sancin, Kermec, Zobec, Lovriha 2, Bratoš, Komar, Derganc. **SODNIK:** Tavčar.

SKUPINA B

POLET A - BOR B 7:0

ŠTAFETA: Polet A - Bor B 1:0; **METI Z DESNE:** Polet A - Bor B 10:4; **METI Z LEVE:** Polet A - Bor B 10:3; **PROSTI METI:** Polet A - Bor B 10:4. **TEKMA:** Polet A - Bor B 28:3. **POLET A:** Beličič, Malalan 6, Kalc 8, Lakovič 4, Taučer 8, Vidali 2, Hrovatin, Matjaž Suhadolc, Mitja Suhadolc. **BOR B:** Sadlovski, Rebula, Pitacco, Peric 2, Jevnikar, Ražem 1, Stanič, Cosma. **SODNIKA:** Salvi in Lakovič.

KONTOVEL - SOKOL 6:1

ŠTAFETA: Kontovel - Sokol 1:0. **METI Z DESNE:** Kontovel - Sokol 10:4; **METI Z LEVE:** Kontovel - Sokol 10:4; **PROSTI METI:** Sokol - Kontovel 10:5. **TEKMA:** Kontovel - Sokol 12:4. **KONTOVEL:** Semec, Grilanc 4, Doglia 2, Šuštaršič 6, Budin, Zavadlav. **SOKOL:** Devetti, Sosič, Rebula, Lupinc 4, Kodolja, Brezigar. **SODNIK:** Bulita.

IZID 2. KOLA

SKUPINA A

DIVAČA - SEŽANA 4:3

ŠTAFETA: Sežana - Divača 1:0; **METI Z DESNE:** Sežana - Divača 10:6; **METI Z LEVE:** Sežana - Divača 10:6; **PROSTI METI:** Divača - Sežana 10:8. **TEKMA:** Divača - Sežana 20:0. **DIVAČA:** Sila 2, Kravanja 2, Margon 4, Lactkovič 4, Gorovič 2, Polh 6, Grželj, Mihačič, Pavčič, Bambač. **SEŽANA:** Tomšič, Milen, Peric, Pavlovič, Libanje, Ukmar, Abram, Dodič, Furlan, Rakič. **SODNIK:** Tavčar.

LESTVICA

SKUPINA A: Bor A, Divača in Sežana 2; Breg in Polet B 0.

SKUPINA B: Kontovel in Polet A 2; Bor B in Sokol 0.

CANCIA

V mladinskih nogometnih prvenstvih so Prosečani iztržili vodilnemu točko, Bazovci pa kar obe Podviga naraščajnikov Zarje in najmlajših Primorja

UNDER 18

CHIARBOLA - PRIMORJE 1:1
SAN NAZARIO - BREG 5:0

OSTALI IZIDI

Opicina - Muggesana 0:2, Campanelle - S. Andrea 0:0, Olimpia - Domio 1:0, Azzurra - Edile Adriatica 1:3, Montebello - Costalunga 0:0.

LESTVICA

Fortitudo 11, PRIMORJE 10, Muggesana in Chiarbola 9, San Nazario, Sant'Andrea in Montebello 7, BREG, Domio, Edile Adriatico in Costalunga 6, Campanelle in Olimpia 4, Opicina 3, Azzurra 1.

PRIHODNJE KOLO

Costalunga - Fortitudo, PRIMORJE - Montebello, Edile - Chiarbola, Domio - Azzurra, Sant'Andrea - Olimpia, BREG - Campanelle, Muggesana - San Nazario.

NARAŠČAJNIKI

ZARJA ADRIAIMPEX - SAN LUIGI 1:0 (0:0)

STRELEC: Dilica v 25. min. d.p. **ZARJA:** Beani, Savron, Doz, Castellano, Renčelj, Usaj, Passanisi, Vremec, Mugo (Nacson), Dilica, Lonis (Moreu), Karis.

Končno je Bazovcem uspelo zmagati in to prav proti prvuuvrščeni. Bazovska ekipa je tokrat igrala tako kot v prejšnjih dveh tekmah, na katerih pa ni dosegla niti točke. Tekma je bila na zelo dobri tehnični ravni, zarjani pa so imeli pobudo od začetka do konca. Že v prvem polčasu so pripravili nekaj stoo odstotnih priložnosti. Gostje so v prvem polčasu le dvakrat streljali proti bazovskim vratom. V drugem polčasu se je tekma še bolj razvnela. V 20. min pa je sodnik iz neznanega razloga izključil Vremca. Ne glede na to, so gostitelji v 25. min. dosegli zmagoviti gol, ki je kronal sijajno akcijo. Tokrat si zahvalo zasluži celotna ekipa. (Rest)

BREG - PORTUALE 2:2 (0:1)

STRELEC ZA BREG: Mauri in Gropazzi.

BREG: I. Rapotec, Čuk (v 5. min. d.p. Gropazzi), Strain, Lavrica, Reja, Švab, C. Rapotec, Bajec, Mauri, Pavletič, Švara.

Zdi se, da igrajo Brežani bolje v gosteh, kajti na svojem igrišču niso še zmagali. Tudi tokrat so igrali zmedeno in nedomiselnost. V prvem polčasu sploh niso izvajali akcij, ampak so žogo le odbijali daleč. Nasprotniki pa niso čakali in so povedli. Takoj v začetku drugega polčasa so Brežani izenačili z lepim strelom. Maurija in nato kmalu podvojili z Gropazzijem, ki je komaj stopil na igrišče. Prvih dvajset minut drugega polčasa so domačini dobro odigrali, potem pa so spet zaspali, tako da so gostje izenačili. Poleg igralcev je bil tudi sodnik nervozen, saj je opomnil z rumenim kartonom kar sedem igralcem. Pohvalo si zasluži mladi Davorin Gropazzi. (Luka)

PRIMORJE - DOMIO 1:0 (0:0)

STRELEC ZA PRIMORJE: Emili v zadnji minuti.

PRIMORJE: Franza Puntar, Digovič, Natalicchio, Gherbassi, Sardoč, Emili, Stofa, Zaccagna, Pahor, Bembič.

Kljub odsotnosti dveh stebrov ekipe so vzpenjajo po lestvici navzgor. Čeprav je očitna, vratar Franza je bil namreč skoraj brez dela. Naši pa so kljub temu dosegli gol šele v zadnji minuti z Emilijem, potem ko sta prej Bembič in Pahor zadela

okvir vrat. Pohvalo zasluži vsa ekipa, saj je pokazala res odlično igro. (Maksi)

OSTALI IZIDI

Zaule - Opicina 3:1, Chiarbola - Costalunga 1:1, Campanelle - Don Bosco 2:0, Olimpia - Fortitudo 7:1, CGS - Sant'Andrea 3:1.

LESTVICA

Chiarbola 14, Olimpia, Zaule in San Luigi 13, CGS 12, Costalunga 11, PRIMORJE 10, BREG 8, Opicina in ZARJA ADRIAIMPEX 7, Domio, Fortitudo in Campanelle 5, Sant'Andrea in Don Bosco 4, Portuale 3.

PRIHODNJE KOLO

S. Andrea - S. Luigi, Portuale - CGS, Fortitudo - BREG, Domio - Olimpia, Don Bosco - PRIMORJE, Costalunga - Campanelle, Opicina - Chiarbola.

NAJMLAJŠI

Skupina A

SAN GIOVANNI - PRIMORJE 0:0

PRIMORJE: Emili, Rebula, Husu, Nadlišek, Guštin, Sardoč, Baselli, Širca, Ostrouška (Pahor), Kuk, Zangari (Velikonja, Turk).

Prosečani so tokrat poskrbeli za pravi podvig, saj so proti prvuuvrščeni Svetolvančanom po borbeni in lepi tekmi zasluženo osvojili točko. Domačini so stopili na igrišče prepričani, da bodo brez težav odpravili rdeče rumene. Nasprotno pa so gostje z zelo zbrano in pošteno igro predvajali nevaren protinapad, še predvsem z Zangarijem, ki je v prvem polčasu imel tudi dobro priložnost, a je njegov strel v kazenskem prostoru ubranil vratar. Tekma je bila dopadljiva vse do konca. Obe ekipi pa sta še poskusili srečo predvsem s prostimi strelji. Rezultat je zadovoljil le igralce Primorja, ki so izenačili z vodočo na lestvici. (S.M.)

OSTALI IZIDI

Triestina - Domio 3:1, Servola - Montebello 2:1, Costalunga - Fortitudo 2:1.

LESTVICA

San Giovanni 17, Costalunga 15, Triestina 14, PRIMORJE, Fortitudo in Domio 7, Servola 5, Montebello 0.

Borovci cclibani so se doslej dobro odrezali

»Najmlajši« Zarje Adriaimpex (na sliki v tekmi prejšnjega kola z Opicino) so Esperii v soboto nasuli kar pet zadetkov

(Foto Križmančič)

PRIHODNJE KOLO

Costalunga - Servola, Montebello - Triestina, Domio - San Giovanni, Fortitudo - PRIMORJE.

Skupina C

ESPERIA - ZARJA 0:5

OSTALA IZIDA
CGS - Campanelle 6:1, Opicina - Don Bosco 3:0.

LESTVICA

CGS 12, Campanelle 10, ZARJA 9, Opicina 7, San Nazario 6, Don Bosco 2, Esperia 0.

PRIHODNJE KOLO

San Nazario - Opicina, Don Bosco - Esperia, ZARJA - CGS.

ZAČETNIKI

Skupina A

PRIMORJE - PORTUALE 0:5

MUGGESANA -

ZARJA ADRIAIMPEX

0:1 (0:0)

STRELEC: Ban **ZARJA:** Gregori, Iozza, Martini, Urdih, Lorenzi, Domio, Ban, Tence, Ota, Sancin, Curman, Danieleto, Jercog, Rismondo, D. Sik.

Z zadetkom, ki ga je dosegel Ban kar s prostega strela, si je Zarja Adriaimpex zagotovila drugo zaporedno prvenstveno zmago. Ekipi sta si bili skozi večji del tekme povsem enakovredni, tako da vratarja nista imela velikega dela. (P.B.)

OSTALI IZIDI

Altura - S. Sergio 0:1, Chiarbola - S. Andrea 1:0, Domio - Fortitudo 1:3, Ponziana A - Esperia 6:0, Opicina B - Fani Opicina 0:3.

LESTVICA

Portuale 14, Soncini A in Fortitudo 12, Ponziana A 8, S. Andrea in Domio 7, S. Sergio, PRIMORJE, ZARJA in Chiarbola 6, Opicina B in Altura 4, Fani Olimpia in Esperia 3, Muggesana 2.

PRIHODNJE KOLO

Fani - Soncini A, Esperia - Opicina B, Fortitudo A - Ponziana A, S. Andrea - Domio, Zarja - Chiarbola, S. Sergio - Muggesana, Portuale - Altura. **PRIMORJE** ne igra.

CICIBANI

Skupina B

S. ANDREA - BOR 0:1

PRIMORJE - FANI A 2:0

OSTALI IZIDI
San Luigi - Esperia 10:0, Don Bosco - Portuale 1:3, San Vito - Roianese 0:10.

LESTVICA

Roianese in San Luigi 12, BOR in PRIMORJE 8, S. Andrea 6, Olimpia 4, Portuale in S. Vito 2, Don Bosco in Esperia 0.

PRIHODNJE KOLO

BOR - Olimpia A, Roianese - S. Andrea, Portuale - S. Vito, Esperia - Don Bosco, San Luigi - PRIMORJE.

MLAJŠI CICIBANI

SAN GIOVANNI - BOR 1:1

OSTALI IZIDI
Ponziana - Esperia 0:4, Zaule - Opicina B 2:1, Fortitudo - Altura 1:5, Costalunga - San Luigi 4:0.

CICIBANI

ZAOSTALI TEKMI: Azzurra - Pro Gorizia 4:2, Itala S. Marco B - Cormonese A 0:3.

IZIDI 6. KOLA: Cormonese A - Lucinico 2:3, Audax - Itala S. Marco B 2:3, Sant'Anna - Isontina B n.o., Pro Gorizia - SOVODNJE 2:3, Azzurra - Sanrocchese 2:1.

LESTVICA: Lucinico 10, Azzurra 8, Cormonese A 6, Isontina B in Sanrocchese 5, SOVODNJE 4, Sant'Anna 3, Pro Gorizia in Itala S. Marco B 2, Audax 0.

Očividci iz Ljubškega predmet opisujejo kot veliko bleščečo zvezdo, ki se je v trenutku preoblikovala v krogljo in se takoj po tem spremeni v trikotnik. Po 30 sekundah se je razpršila v več teles in izgini-la za hribom. Nekateri so podoben pojav videli tudi v Ljubškem v to-rek zvečer, okrog 18. ure, in zato krožijo o tem najrazličnejše zgod-be. Nekateri povezujejo ta pojav s pravi-prikazom »Marije«, drugi pa pravi-pričajo, da so vesoljci prišli obiskat sve-tišče v Medjugorju, tretji so prepri-čani, da je bil to leteci krožnik, če-rti pa menijo, da pravijo, da je vse skupaj izmišljotina. (dd)